

Primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 243 (9245)

TRST, nedelja, 19. oktobra 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Gocvi pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužnji Evropi.

«Džungla plač»

Sedanja polemika o izredno visokih plačah uslužbencev poslanske zbornice in senata, je s prstom dregnila v rano, ki je že dlje časa odprta in ki se je nihče ni lotil zdraviti. Tudi vprašanje, ki pa se ne tiče samo plač uslužbencev parlamenta, je bilo vsem politikom dobro znano že mnogo let, toda do sedaj nihče ni niti mignil, da bi kaj napravil. Samo sindikalne organizacije in leve stranke so odločno nastopile proti nedavnemu povišanju plač visokim državnim uslužbencem, kar pa ni nič zalego.

Skandal o visokih plačah parlamentarnih uslužbencev, ki ga je načel podpredsednik vlade republikanec L. Malfa, je grozil, da povzroči krizo predsedstva poslanske zbornice in celo krizo vlade. Predsednik zbornice Pertini je iz protesta proti napadu na parlament odstopil. Na poziv vseh poslanskih skupin in predsednika republike, naj ostane na svojem mestu, v sedanjem resnem političnem in gospodarskem položaju države, je odstop umaknil. Tudi L. Malfa je sporočil, da je nameraval odstopiti, kar pa bi gotovo povzročilo vladno krizo, ki je sedaj nihče ne želi. Spritožilo se je torej takšno stanje, ki bi lahko povzročilo politično krizo z nepredvidljivimi posledicami.

Za ta skandal pa so krivi tudi tisti, ki so ga sedaj sprožili. Spritožiti je treba najprej pojasniti osnovno vprašanje: kako, kdaj in v katerih delovnih strokih je prišlo do neupravičeno visokih plač, medtem ko se milijoni delavcev v vseh povojnih letih žrtvujejo za gospodarski napredek, ki naj bi jim zagotovil dostojno življenjsko raven. Ali se res ni nihče zavedal plač visokih uradnikov državne birokracije, je sodstva, bank itd.? Sprožiti skandal na enem samem primeru odkriva jasen namen prikriti splošno vprašanje velikih razlik v plačah med posameznimi delovnimi strokami, zlasti pa se med delavci in privilegiranimi skupinami.

Z analizo plačilnih in normativnih razlik med delovnimi strokami pridemo do osnovne ugotovitve: razlike izhajajo iz privilegiranega odnosa, ki ga je imel in ga še ima italijanski politični in gospodarski vodilni razred do dela visoko kvalificiranega uradništva v javnih in zasebnih službah. Ti privilegiji niso samo v višini mesečne plače. Izredne določke, nagrade, nadurno delo, žetoni za navzočnost v raznih komisijah med delovnim časom, vse to izredno napljuje mesečne prejemke; potem so še normativni privilegiji, o katerih delavci niti ne sanjajo: krajši delovni urnik, štirinajst, petnajst in celo šestnajst mesečnih plač v letu, dopusti, visoke nagrade uslužbencem, ki predčasno zapustijo službo, pokojnine in odpravnine. Poleg tega imajo državni in ostali javni uslužbenci zagotovljeno službo. Nihče jih ne more odpustiti zaradi pomanjkanja dela, kar pa se vsak dan dogaja z delavci. Višje plače imajo, bolj naduti so, lastijo si celo pristojnosti političnega značaja, zlasti v državni upravi in v tako imenovanih »ločenih državnih telesih«.

Zato bo morala biti parlamentarna preiskava, ki so jo napovedali, resna, stroga, zajeti bo morala vse veje državnih in javnih služb. Ugotoviti bo morala ne samo prevelike plače, temveč tudi izredno nizke plače uslužbencev nižjih strokovnih stopenj. Pričakovati je, da sedanja polemika ne bo samo prah v oči delavcem in nižjim javnim uslužbencem v trenutku, ko so začeli boj za nove delovne pogodbe, da se ne bo vse skupaj spremenilo v navadno izsiljevanje revnejših slojev enaj mirujejo, naj potrpijo še nekaj časa, kaj ne vidijo, da so blagajne državne uprave in industrije prazne? Kriza razsaja in se moramo zato vsi žrtvovati. Nevarno je tudi, da se bo vse skupaj spremenilo v ščuvanje delavcev proti delavcem, delavcev proti uradnikom in obratno prav sedaj, ko s težavo nastaja sindikalna enotnost vseh delovnih ljudi.

Parlamentarna preiskava bi morala omogočiti in pospešiti doseg novega držbenega razvoja v državi z odpravo socialnih krivic na vseh področjih javnega in zasebnega življenja. Dati bi morala pobudo za preiskavo o plačah in privilegijih tudi na zasebnem področju, da se odpravijo makroskopske razlike, da se zagotovijo vsem delovnim ljudem pravični življenjski pogoji, upokojevcem pa zadostne pokojnine. Preprosto povedano, prenehati je treba s strankarsko klientsko politiko, ki je pripeljala do takega nevzdržnega stanja.

SLAVKO ŠTOKA

PO SPORAZUMU MED SINDIKALNO FEDERACIJO IN VLADO

Jutri na predsedstvu vlade začetek pogajanj o zahtevah železničarjev

Med tednom se bodo pogajali še o ureditvi vprašanj državnih upokojenec, o zahtevah poldržavnih uslužbencev ter o naložbah in zaposlitvi

RIM, 18. — Sporazum med vlado in sindikati o državnih uslužbencih je še vedno glavni predmet razprav in komentarjev sindikalnih organizacij. Tudi v prihodnjem tednu bo to vprašanje na dnevnem redu. Po sporazumu, se bodo že v ponedeljek začela pogajanja za rešitev vprašanj uslužbencev posameznih področij državne uprave in državnih podjetij.

Tako se bodo v ponedeljek srečali v palači Chigi predstavniki vlade, sindikalne federacije in prizadele sindikatov državnih uslužbencev. Razpravljali bodo o zahtevah železničarjev, ki se ne nanašajo samo na povišanje plač predvsem fističnim uslužbencem, ki so na nizki plačilni lestvici, temveč tudi na važna vprašanja preureditve in posodobitve italijanskih železnic.

V torek bodo razpravljali o državnih upokojenih, predvsem pa o povezavi pokojnin z dinamiko plač, kot je bilo to že sklenjeno za industrijske delavce. Dan pozneje se bodo nadaljevala pogajanja za ureditev sindikalnega spora poldržavnih uslužbencev, ki

prav tako zahtevajo, da se enkrat za vselej uredi njihov položaj, da bodo točno vedeli, kam pravzaprav spadajo. Za zadnji teden v mesecu pa so določeni še drugi sestanki in pogajanja za ostale državne uslužbenice in za uslužbenice državnega monopola. Iz izida teh pogovorov je odvisno stališče, ki ga bodo zavzele vse stroke državnih uslužbencev do sporazuma, ki ga je sindikalna federacija dosegla z vlado.

Cepprav so vsi sindikati državnih uslužbencev odobrili globalni dogovor federacije z vlado, je prišlo vendar do nekaterih ostrih kritik predvsem v zvezi z zakonodajo, o določitvi »posebne doklade za učinkovitost dela uslužbencev finančnega ministrstva«. Minister Visentini trdi, da se ta doklada nanaša predvsem na tiste uslužbenice, ki so zaposleni pri davčni upravi in ki imajo izredno mnogo dela v zvezi s pravkar uveljavljeno davčno reformo. Nekateri sindikalne organizacije pa odgovarjajo, da so uslužbenice vseh ministrstev, državni uslužbenici in da je treba plače in ostale prejemke določiti za vse enako. Izredna doklada uslužbencem finančnega ministrstva, pravijo sindikati, je samo nadaljevanje starega klientelističnega načina podeljevanja, ki ne ustvarja drugega, kot to, da se bolj zaostrejo »džungla plač«. Sindikat državnih uslužbencev CISL je celo zagrozil, da bo na prihodnjem sestanku izvršnega odbora sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL zahteval, da se takoj prekliče sporazum z vlado, če bo vztrajala pri določitvi posebne doklade uslužbencem finančne uprave.

Avtonomni sindikati pa, kot smo že včeraj omenili, so sprožili val stavk v vsej državi in javni upravi, vključno na šolah. Ti sindikati se zavedajo, da jih je sporazum med federacijo in vlado popolnoma odrezal od ostalih sindikalnih organizacij, ker so vedno in še danes zagovarjali ozke koristi posameznih strok in popolnoma zanemarjajo najvažnejša globalna vprašanja državne uprave, njene demokratizacije in njene učinkovitosti.

Na zasledanju glavnega sveta CGIL, ki bo v četrtek 23. t.m., bodo govorili predvsem o prihodnjem sestanku z vlado, na katerem bodo razpravljali o vprašanjih

naložb in zaposlitve. Ta pogajanja z vlado so za sindikate izredno važna, saj se nanašajo na tisti del sindikalnega boja, ki je najtesneje povezan z neposrednim bojem za zaposlitev. Število zaposlenih je odvisno od naložb. Brez naložb ni dela. V torek pa se bo sindikalna federacija sestala z ministrom za industrijo Donat Cattin in nadaljevala pogajanja za znižanje telefonskih tarif in o naložbah na področju elektronike.

Poleg tega so v prihodnjem tednu na dnevnem redu še druga važna pogajanja med sindikati in delodajalci. Tako bodo že v ponedeljek nadaljevali pogovore za obnovitev delovne pogodbe uslužbencev letalskih družb. Ti grozijo, da bodo sprožili ostro sindikalno akcijo, če se bodo pogajanja preveč zavlačevala. Med tednom bo tudi nekaj stavk. V torek bodo stavkali dve uri uslužbenice občinskih podjetij za plin, ki zahtevajo obnovitev delovne pogodbe, v Neaplju pa bo

isti dan vsedrjavno zasedanje, ki ga prireja sindikalna federacija o vprašanjih javnih prevozov. V torek bo štiriurni stavka kovinarjev vseh obratov družbe Fiat, v petek bo tudi štiriurni stavka gradbenic, ki bodo v soboto priredili v Rimu vsedrjavno demonstracijo. Gradbenici se bojujejo tako za obnovitev delovne pogodbe, kot za nove naložbe v gradbeništvu.

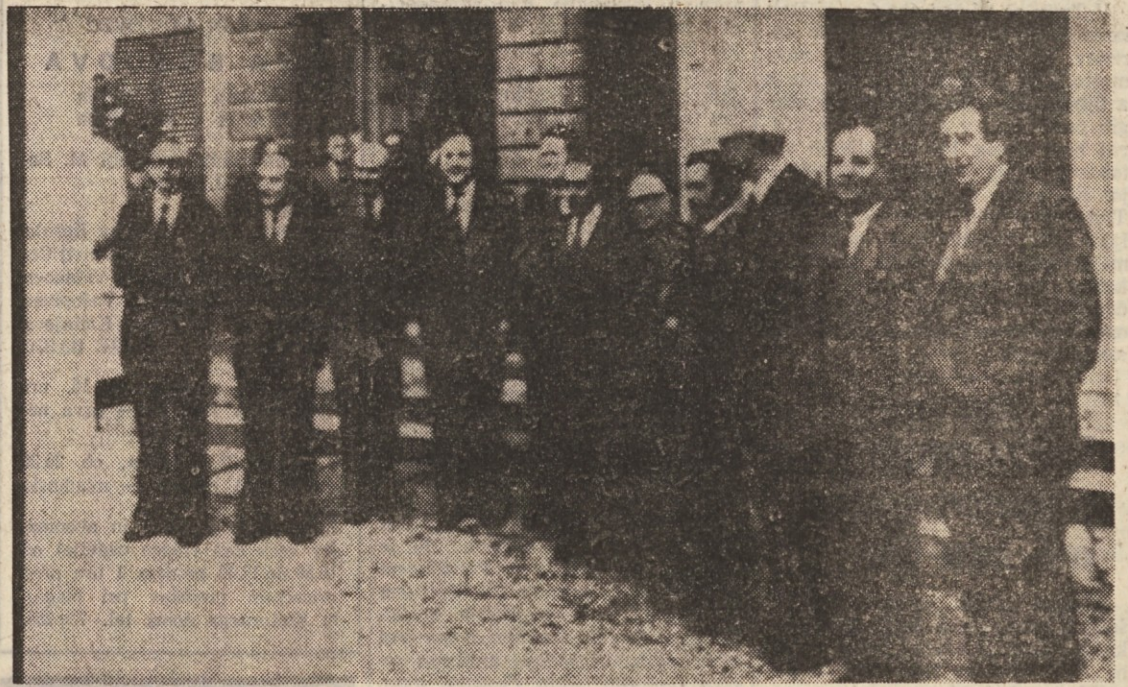
Leone obišče Sovjetsko zvezo

RIM, 18. — Predsednik republike Leone bo na vabilo vrhovnega preziduma obiskal Sovjetsko zvezo v drugi polovici novembra, skupno s soprogo. Predsednika republike bo spremljal na potovanju v Moskvo zunanji minister Mariano Rumor.

ZASEDANJE ZUNANJIH MINISTROV GOSPODARSKE SKUPNOSTI

Evropska in svetovna vprašanja predmet dvodnevne posvetovanja

2. decembra v Rimu konferenca državnih in vladnih glavarjev EGS

LUCCA, 18. — Tukaj se je danes začelo zasedanje sveta zunanjih ministrov Evropske gospodarske skupnosti. Zasedanje se udeležujejo vsi zunanji ministri evropske deveterice in mu predseduje italijanski minister Rumor. Francoski zunanji minister je prisel v Lucco neposredno iz Moskve, kjer je bil skupno s predsednikom D'Estaingom na nekajdnevnem uradnem obisku.

Zunanji ministri gospodarske skupnosti zasedajo sedaj v Italiji, ker ima ta letos občasno predsedstvo. Zvedelo se je, da je zasedanje odprl s kratkim nagovorom zunanji minister Rumor. Ministri zasedajo sami, brez navzočnosti funkcionarjev, brez vnaprejšnjega dnevnega reda in brez zapisnikarjev. Gre skratka za posvetovanje, na katerem bodo obravnavali najrazličnejša vprašanja evropske in mednarodne važnosti. Del pogovorov bodo posvetili vprašanju energije in surovin v luči sklepov nedavne pripravljane konference v Parizu.

Italijanski zunanji minister Rumor bo svojim kolegom poročal o pogovorih, ki jih je imel na pooblastilo gospodarske skupnosti o ciprskem sporu med Grki in Turki. Obenem bodo na zasedanju razpravljali o pripravah za konferenco evropskega sveta, se pravi zasedanje državnih in vladnih glavarjev deveterice, ki bo v Rimu 2. decembra. Ne izključujejo tudi možnosti, da bo francoski zunanji minister poročal o pogovorih, ki jih je imel v Moskvi skupno s predsednikom republike s sovjetskimi voditelji. Gre predvsem za vprašanje uveljavitve sklepov helsinških sporazumov.

Nocoj je Rumor priredil svojim gostom večerjo, po kateri so nadaljevali pogovore.

(Na sliki: zunanji ministri gospodarske skupnosti pred začetkom zasedanja — Telefoto ANSA)

PO VČERAJSNJI VRNITVI IZ SOVJETSKE ZVEZE

Giscard D'Estaing zadovoljen z rezultati moskovskega srečanja

Meje ideološke konfrontacije - Trgovinske pogodbe za 2,5 milijarde frankov, povečanje nakupa sovjetskega petroleja v prihodnjem letu

Valéry Giscard D'Estaing

PARIZ, 18. — Francoski predsednik Valéry Giscard D'Estaing se je davi vrnil v Francijo po svojem uradnem obisku v Sovjetski zvezi. Na letališču v Moskvi so ga pozdravili generalni sekretar KP SZ Leonid Brežnev, ministri predsednik Aleksij Kossigin, predsednik Nikolaj Podgornij in drugi sovjetski državniki.

Ob prihodu na letališče v Orlyju je Giscard D'Estaing izjavil: »Prepričan sem, da je bil moj obisk v Sovjetski zvezi koristen. Sem človek, ki zasleduje, kar naj bi bilo koristno za Francijo in ne za moj lastni osebni uspeh. Pogovori na štiri oči, ki sem jih imel z Leonidom Brežnevom so dokazali, da politika sodelovanja, ki jo skupno izjavljamo, poteka od »skupne volje«.

Giscard D'Estaing je na drugi strani izjavil, da so dobri odnosi med Francijo in Sovjetsko zvezo neobhodno potrebni za mednarodno pomiritev in da so v teh dneh napravili še korak naprej v primerjavi z dogodki izpred 10 let. Kar pa se tiče ideološkega sočasnja, je Giscard D'Estaing izjavil, da je normalno, da vsaka od prizadele držav brani svoj sistem ter je dodal: »Normalno je, da prihaja do tekmovalnosti med različnimi ideološkimi sistemi. Kar pa je najvažnejše, je dejstvo, da se tekmovalnosti izvajajo v okviru omejitve, ki je skladna s pomiritev. Na pogovorih, ki smo jih imeli v Moskvi, smo čisto poudarili našo odločenost, da se ne bomo vmešavali v notranje zadeve Sovjetske zveze. Če bi ideološka konfrontacija prešla določene meje, potem bi ta nasprotovala duhu pomiritev.«

Francoski predsednik je nadalje dejal, da so bili pogovori s sovjetskimi voditelji »pozitivni, odkritosrčni in prisrčni«. Na neko vprašanje, ki je zadevalo rezultate pogajanj na gospodarskem področju, je Giscard D'Estaing dejal, da so bili rezultati zelo pozitivni. »Ministri — je dejal — so zelo dobro delali in podpisane so bile pogodbe za dve milijardi in pol frankov (okoli 325 milijard lir). Obe državi predvidevata za leto 1976 še druge zelo važne ukrepe. Med te bi spadali tudi nakup sovjetskega petroleja, ki naj bi porasel za 60, oziroma 80 odstotkov.

Francosko časopisje se je seveda o Giscard D'Estaingovih razgovorih v Moskvi zelo obirno razpisalo. V mnogih časopisih poudarjajo že več dni, da so se francosko-sovjetski odnosi zelo ohladili in da nimajo več tistega značaja privilegiranih odnosov, ki so jih imeli v časih De Gaulle in tudi Pompidouja. Nekateri francoski časopisi pa pravijo, da Brežnevova opcija za

bolezen, namesto za razbičje pogajanj s Francijo, dokazuje, da bo prišlo v Sovjetski zvezi v kratkem do pomembnih sprememb.

Časnikarji radijskega dnevnika za uveljavitev radijske reforme

RIM, 18. — Na skupščini urednikov radijskega dnevnika so danes soglasno odobrili dokument, v katerem so določene nekatere točke za uresničitev reforme RAI-TV. V prvi točki je rečeno, da se časnikar ne more omejiti samo na poročanje o dogodkih, temveč je njegova dolžnost, da jih ločeno tolmači, tako da bo lahko radio imel tudi vzgojno vlogo.

V dokumentu je rečeno, da je pluralizem osnova radijske reforme in mora biti odsev stvarnosti v državi, njenih ustanov in radijskega obveščanja. Toda za uresničitev novega radijskega časnikaarstva je treba preurediti uredništva, da se ugotovijo posamezne profesionalne izkušnje in omogoči radijski informaciji, da bo tolmačila vsa stvarna vprašanja v državi.

Razumljivo je, da mora postati časnikar priča razvoja dogodkov in vprašanj in da mora imeti zato pravico do pristopa k viru informacije. Časnikar se mora tudi otresti uradnega načina poročanja in nuditi radijskemu poslušalcu čim več neposrednih vesti. Z ustanovitvijo več radijskih dnevnikov, ki jih predvideva reforma, pravijo uredniki radijskega dnevnika, je treba ustvariti tudi pogoje za večjo profesionalno kompetitvost. Ob koncu dokumenta ugotavljajo, da mora imeti radijsko časnikaarstvo na razpolago zadostna sredstva predvsem za krajevne oddaje, da se jim zagotovi čim večja delovna avtonomija.

Socialna komisija OZN: cionizem je rasizem

NEW YORK, 18. — Socialna komisija OZN je v današnjih zbirnih jutranjih urah sprejela s 70 glasovi resolucijo, ki obsoja cionizem kot obliko rasizma. Proti resoluciji, ki jo je predlagalo 20 arabskih držav, je glasovalo 29 predstavnikov, 27 pa se jih je vzdržalo.

Besedilo resolucije je zelo dolgo, ker navaja številne druge resolucije OZN, oziroma sklepe ali izjave raznih mednarodnih srečanj. Med drugim upošteva izjavo v Ciudad De Mexico o enakopravnosti žena, resolucijo skupščine državnih in vladnih poglavarjev organizacije afriške enotnosti v Kampali 1. avgusta letos in resolucije ter izjave konference zunanjih ministrov nevtralskih držav v L'umi konec avgusta letošnjega leta. Na podlagi vsega tega je večina članov socialnega odbora OZN menila, da cionizem predstavlja zelo nevarno obliko rasizma.

Za resolucijo arabskih držav so glasovali večina nevtralskih, vse arabske države ter države socialističnega bloka. Proti so glasovali ZDA, Izrael, večina držav zahodne Evrope ter Latinske Amerike. Nekateri afriške države so glasovale proti ali pa so se vzdržale.

Amerikanski predstavnik je izjavil, da bo sprejel te resolucije na generalni skupščini utegnili vplivati negativno na ameriško sodelovanje pri »desetletni akciji boja proti rasizmu in rasni diskriminaciji«.

Pogajanja SALT

OPORIŠČE ELMENDORS (Aljaska), 18. — Neki ameriški visoki funkcionar, ki spremlja državnega tajnika Kissingerja na potovanju v Peking, je izjavil, da bi morala Sovjetska zveza odgovoriti na treh tednih na ameriški predlog o podpisu nove pogodbe o omejevanju strateškega orožja (SALT). Ameriški predlog iz preteklega avgusta zadeva dve važni točki pogajanj SALT, ki nista bili do sedaj rešeni, in sicer vprašanje, če bi bilo treba vključiti v seznam napadnega orožja neki sovjetski bombniki ter neko ameriško raketo. Ameriški funkcionar je dejal, da se bo Kissinger takoj po sovjetskem odgovoru sestel s sovjetskimi zunanjimi ministrom Gromikom.

KONEC MESECA CEASESCU NA PORTUGALSKEM

Živahna diplomatska dejavnost gen. Gomesa

Rimski pogovori pred beograjskim obiskom - Costa Gomes poziva civiliste, naj izročijo orožje

LIZBONA, 18. — Uradno so sporočili, da bo predsednik romunske republike in generalni tajnik KP Romunije Nicolae Ceausescu prišel v Lizbono na uradni obisk 28. septembra. Svojo obiskovalno pot bo zaključil oktobra. Omeniti je treba, da je portugalski predsednik general Costa Gomes obiskal Romunijo prejšnjega junija, po svojem obisku v Franciji.

Iz portugalskih vladnih virov se je zvedelo tudi, da bo predsednik Costa Gomes prisel v Rim 22. oktobra. Spremljal ga bo zunanji minister Melo Antunes. V Rimu se bo srečal s predsednikom Leoniejem ter z ministrskimi predstojniki Morom. Predvidevajo tudi srečanje med ministroma za zunanje zadeve Antunesom in Rumorjem. Takoj nato bo odpotoval v Beograd.

Nazadnje je treba še omeniti, da je portugalskega predsednika Costa Gomesa obiskal danes v palači Belem bivši ministri predsednik Vasco Gonçalves, ki bo po dopustu spet stopil v aktivno službo v vojski.

V svojstvu načelnika generalnega štaba oboroženih sil je predsednik Costa Gomes objavil včeraj sporočilo, v katerem ukazuje naj vse civilne oborožene skupine v osmih dneh izročijo orožje, ki ga nezakonito posedujejo, najbližjim vojašnicam ali policijskim postajam. Gomes predvideva tudi uporabo orožja oboroženih sil proti vsem osebam, ki streljajo na civiliste ali na varnostne sile. Pravijo, da je v zadnjem času izginila iz portugalskih vojašnic, oziroma arzenalov in skladišč velika količina orožja. Najbolj kritiče je bil primer več kot tisoč brzostrelj, ki so izginile iz arzenala oboroženih sil v Beirlosu pri Lizboni. Domnevajo, da so se tega orožja polastili levicari. Portugalski zakon predvideva od 2 do 8 let zapor za vsakogar, ki ga najdejo v posesti vojaškega orožja. Kdor bo v osmih dneh izročil orožje, ne bo kaznovan.

Na seji portugalskega ministrskega sveta je minister za informacije predlagal več ukrepov za ureditev položaja v portugalskem tisku. Med drugim bo vlada zelo skrbila prispevke državnim ali poldržavnim časnikarjem podjetjem. Domnevajo, da bodo ti ukrepi povzročili precejšnje nezadovoljstvo pri nekaterih časopisih, kot na primer »O Seculo« in »Diario de Noticias«.

IZ RAZPRAVE V TRŽAŠKEM OBČINSKEM SVETU

Široka podpora sporazumu o mejah
vpliva tudi na bodoča zaveznitva

Rinaldi (KD): «Te dni smo poravnali vse račune z desnico» - Monfalcon (KPI): «Sedaj se moramo dogovoriti, kako bomo skupaj reševali probleme našega mesta»

Če je petkova seja občinskega sveta v Trstu nekaj dokazala, je prav dejstvo, da je tržaška desnica, nekdanji vodilni liberalni nacionalni razred, izgubila zadnje bitke in dokazala, da je izpregla, ko se je s protizgodovinskimi argumenti zagnala v perspektive sodelovanja, prijateljstva in napredka, ki jih niso nedavni dogovor med Italijo in Jugoslavijo o dokončnem priznanju meja.

Tržaške demokratične sile so morale zato obnoviti, še enkrat, razpravo, vendar ne o tem, ali je bil dogovor pravilen in koristen (o tem se je občinski svet plebiscitarno izrekel že prejšnji teden), pač pa o velikem važnejšem vprašanju, kako sedaj naprej, v novem ozračju, ki se je nastalo v našem mestu, k reševanju vseh sedanjih in tistih problemov, ki jih odpira novo ozračje. Kot je v svojem posegu poudaril pokrajinski tajnik KD Dario Rinaldi, si ni moglo misliti, da je dogovor z Jugoslavijo sedaj bil vržen v preda, nasprotno, sile, ki so ga odobrile, stoji sedaj pred novimi odgovornostmi. Ni si moglo misliti, je dodal, da bo odnos med silami demokratične fronte, ki je dogovor podprla, ostal brez vpliva tudi na bodoče perspektive sočasnja s stvarnimi problemi.

Glede vztrajne, skoraj histerične kampanje tržaške desnice, je Rinaldi bil mnenja, da je ključno propadla in da je zato iskala še zadnje argumente prav v dejstvu, da so se redki posamezniki izveržili politični liniji lastnih strank in zavzeli o tem bistvenem vprašanju različna stališča. Lahko razumemo, je dodal, njihove osebne probleme, vendar ne moremo odpravljati njihovega zadržanja, kar nas v tem vodijo iz hodišča o političnem pomenu tega dogovora. Tudi Rinaldi je v svojem posegu omenil homatije okoli snovanja in možnih «meščanskih list», ki naj bi ustvarile, poleg fašistov, novo desničarsko formacijo v mestu. Strijal se je z Rossettijem, da bi to bil korak nazaj v zgodovinskem razvoju mesta, ki se otepa svojih «posebnosti» in se čedalje bolj vključuje v italijansko in evropsko stvarnost z novo fiziognomijo.

«Danes zaključujemo zadnje račune s tržaško desnico», je dodal Rinaldi in poudaril, da je krščanska demokracija strogo na stališču, da podi nazaj ni. Nismo več, je dejal, «pravnik starega vodilnega razreda», kot je bilo v preteklosti, ko je KD imela v svoji ideologiji in zgodovinski vlogi povsem neustvarljive vloge. Prav v zvezi z vprašanjem, kdo predstavlja javno mnenje v Trstu, ali desnica preko svojih poskusov oživljanja «prikanj preteklosti», ali pa občinski svet, je Rinaldi bil odločno mnenja, da sta prav občinski in pokrajinski svet pravilno tolmačila ljudske volje. Zato pa je pravilno, da so «disidentni posamezniki strank odstopili. Prav bi bilo, je dejal, da bi ti ljudje vrnili strankam mandat, za katerega so bili izvoljeni.

Rinaldi je tudi zavrnil sugestijo predhodnega razpusta občinskega sveta in novih volitev, ki so jih glasno zahtevali fašisti. Razpust občinskega sveta bi pomenil, kot je poudaril tudi tajnik KPI, dokončno ohromitev občine in imenovanje neželene komisarija na mesto župana. Temu se Trst, s svojimi problemi, mora izogniti.

Združenje staršev in učenci osnovne šole na Opčinah se priročno zahvaljuje didaktičnemu ravnatelju EGIĐIU STRNADU za ves trud in sodelovanje ter mu želimo obilo uspeha in dobrega počutja na novem delovnem mestu.

Namesto cvetja na grob Marije Daneu daruje Pepka Guštin 3.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob Alojza Štöke daruje družina Ivan Sardoč 3.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V počastitev spomina Alojza Štöke daruje Ernest in Albina Starc 10 tisoč lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob Vande Ujani darujeta Francka in Guido Vremec 5.000 lir za SD Polet.

Namesto cvetja na grob Josipa Sancia darujeta Sergio Zerial (Zabrež 55) 5.000 lir in Milka Zerial (Borč 55) 5.000 lir za obnovitev spomenika padlim v NOB v Borštu.

V počastitev spomina moža Justa Kalca daruje žena Marija 10.000 lir za center za rakasta obolenja, 5.000 lir za gradnjo doma za handicaprane na Opčinah, 3.000 lir za TTPP in 2.000 lir za grobajsko šolo Karla Destovnika Kajuh.

V počastitev spomina očeta Justa Kalca daruje sin Maksimilijan z družino 5.000 lir za center za rakasta obolenja, 5.000 lir za SZ Bor, 5.000 lir za TTPP in 5.000 lir za gradnjo doma handicapranih na Opčinah.

Namesto cvetja na grob svake Justa Kalca daruje Maks Kralj z Mislinje 5.000 lir za Dijsko matico.

Namesto cvetja na grob Justa Kalca daruje Avguštin Kalc (Gropada 82) 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Gropadi.

Namesto cvetja na grob Justa Kalca daruje Justina Grgič (Gropada 57) 2.000 lir za šolo Karla Destovnika Kajuh.

Namesto cvetja na grob Alojza Štöke darujeta Marija in Emil Lukša 5.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V počastitev spomina Alojza Štöke darujeta Marija in Emil Lukša 5.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V počastitev spomina Alojza Štöke darujeta Marija in Emil Lukša 5.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Glede druge možnosti, takojšnjega «zgodovinskega kompromisa», je Rinaldi bil prav tako kategoričen. «Nezgodovinskemu kompromisu s komunisti pomeni predvsem, da ostaja KD zvesta sami sebi. Pač pa je Rinaldi pozitivno ocenil predlog liberalca Zimola, ki se je zavzel za nove oblike sodelovanja in sočasnja med strankami «ustavnega loka», od liberalcev do komunistov. To soočanje lajša prav podpora, ki jo te politične sile dajejo perspektivam dogovora med sosedama: na področju gospodarskega sodelovanja in zaščite narodnih manjšin.

Rinaldi je odgovoril načelnik skupine komunističnih svetovalec prof. Fausto Monfalcon, ki je pozitivno ocenil predlog liberalca Zimola o soočanju med demokratičnimi strankami. «Ne zavzemamo se za novo večino, ki naj bi štela 40 ali 50 svetovalec», je poudaril Monfalcon, «pač pa za širši dogovor o tem, kako bomo skupaj reševali ključne probleme našega mesta». Pri tem je Monfalcon, kot prej Rossetti, opozoril demokratizacijo, da «evrosredinske večine» ni več niti v številkah, saj šteje komaj pichlo polovico svetovalec, politično pa je še šibkejša. Zato je ključ vsakega bodočega napredka pr. v odkritem soočanju s silo, ki jo predstavlja KPI.

Vsem, ki so posegli v razpravo o prenosni občinskega odbora po izstopu «disidentov» Giuricina in Garana, je bilo jasno nekaj: prenosna je bila predvsem klobuta desnice, ki bi rada prikazala krizo le v sredini kot posledico razprave o «oni B», kar pa ni res. S prenosno je bilo poglavje «škalskih špekulacij z mejnimi vprašanji dokončno zaprto, odpira pa se poglavje pozitivnega soočanja za izhod iz resnične programske krize, ki je obhajala že mesec pred objavo dogovora o mejah.

Seja Združenja staršev
zavoda «Žiga Zois»

V sredo, 15. oktobra se je prvič v novem šolskem letu sestel odbor Združenja staršev trgovskega tehničnega zavoda «Ž. Zois», ki je obnavljal tekoče zadeve. Med drugim je odbor izrazil priznanje bivšemu ravnatelju dr. Vladimiru Turinu za dolgoletno uspešno delo in

NOV POSEG OPENSKIH STARŠEV

Občina mora urediti vprašanje
otroškega varstva na Opčinah

Starši naslovili na župana pismo s svojimi zahtevami

Občinske oblasti še niso zadovoljivo odgovorile na zahteve in predloge openskih staršev glede reševanja prečnega vprašanja slovenskega otroškega vrtca ONAIRC na Opčinah. Zaradi prevelikega vpisa otrok in premalo razpoložljivega prostora je namreč ustanova odklonila kar petnajst openskih otrok, kar je povzročilo med starši in opensko skupnostjo precejšnje ogorčenje. Starši so se večkrat sestali ter odločno protestirali. Zahtevali so tudi razgovor z odborico za šolstvo Benignevo ter ji predložili svoje zahteve, ki so še vedno v celoti neizpolnjene.

Pred dnevi so starši naslovili na tržaškega župana inž. Spaccinija ter v vednost odbornikov Hreščaku in Dolharju pismo, v katerem

nelahko ter vzorno vodenje zavoda. Odbor se je na omenjeni seji o benem seznanil z novim ravnateljem, dr. Josipom Seražinom. Predsednik Združenja staršev Šuman je novemu ravnatelju izrazil dobrodošlico ter mu voščil, da bi bil njegov trud v korist naše šole in mladine bogato poplačan z uspehi.

Urniki Rizarne

Rizarne je odprta za občinstvo vsak dan, razen ponedeljkov, od 10. ure do 19.30, ob nedeljah in praznikih od 9. do 13. ure. Ob ponedeljkih je zaprta ves dan.

PD VESNA
in ANPI - VZPI KRIZ

organizirata ob priliki 30-letnice osvoboditve danes, 19. oktobra, ob 17.30 v Ljudskem domu v Križu

KULTURNI VEČER

Glasb. oprema Oskar Kjuder
Diapozitivi Kamil Košta
Osvetljava Mario Pogačnik
Režija Soča Košta - Hafner

Nastopajo moški in dekleški pevski zbor Vesna ter recitatorji.

Vljudno vabljeni!

Odbor

OBVESTILO

Občinska uprava Devina - Nabrežine javlja, da je v razpredelnici osebja prosto mesto delavca II. kat. v staležu delavskega osebja. Zanimajočim, italijanskim državljanji, stari najmanj 18, oziroma največ 30 let, razen izjem, ki jih predvideva zakon, naj dostavijo zadevno prošnjo na kolokovanem papirju občinskega tajništva najkasneje do 27. oktobra 1975, do 12. ure.

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V ZGONIKU

Slovenska narodnostna skupnost v Italiji
mora biti ustrezno globalno zaščitena

Soglasno odobrena resolucija s pozitivno oceno sporazuma med Italijo in Jugoslavijo

V prvem delu petkove seje občinskega sveta je župan Jože Guštin najprej poročal, da se je sestala komisija za šolo s celodnevno poročilo, ki je v duhu tesnega sodelovanja z občinsko upravo planirala delovanje za letošnje šolsko leto. Nato je župan odgovarjal na razna vprašanja svetovalec, ki so se našla na občinsko sejo, javno čistočo po vaseh in črne gradnje. Kar se tiče javnih prevozov, bo ob koncu seje župan izjavil, da je spoznal, da je bil nameniti ob avtomobilskih postajah dvojne table, ker so že predložili politično voljo za rešitev celotnega vprašanja.

Tudi načelnik svetovalske skupine Slovenske skupnosti Vladimir Rebulja je z zadovoljstvom pozdravil rešitev mejnega vprašanja, vendar je obenem izrazil bojazn, da ne bi naša narodnostna skupnost pri tem plačevala prevelik «davek» (npr. razstavitev, poitalijanjevanje), kar se je v teh povojnih letih, žal, vedno dogajalo. Odbornik Miloš Budin je naglasil, da je za izvajanje vsebine sporazuma (ki ni doslej še povsem jasna) potrebna budnost vseh krajevnih ustanov in demokratičnih sil.

V resoluciji, ki je bila soglasno odobrena, občinski svet predlaga poudarja, da bo sporazum koristil obema državam, da pomeni korak naprej k utrjevanju miru in nadaljnega plodnega sodelovanja, obenem pa tudi popolno osamitev neofašističnih in revanšističnih krogov.

Ob zaključku občinski svet poudarja:

«Sporazum bo omogočil dokončno pozitivno rešitev vprašanja zaščite narodnostnih manjšin, posebno slovenske v Italiji, ki mora v duhu ustave in statuta dežele Furlanije - Julijske krajine najti ustrezno globalno zaščito brez sledu diskriminacije med Slovenci, živčimi v različnih pokrajinah vzdolž državne meje z Jugoslavijo.

Ob tej priložnosti občinski svet občine Zgonik poziva deželne in krajevne izvoljene organe ter demokratične sile, da s pozornostjo in s posredovanjem na odgovornih mestih zagotovijo čim boljše izvajanje dogovorov.

Sedila je potrditev 22 upravnih sklepov odbora, ki jih je občinski svet v celoti odobril.

Občinski svet je nato imenoval članke še nadaljnjih štirih komisij:

Darovi in prispevki

za SK Kras.

V počastitev spomina Marije Lavrenčič darujeta Lina in Marija Gombac 10.000 lir za TTPP. V isti namen darujejo družine Valenčič in Godnik 10.000 lir za TTPP.

Namesto cvetja na grob Angela Daneua darujeta Sonja in Stevo Zahar 3.000 lir za Amaterski oder Prosek - Kontovel.

V počastitev spomina Angela Daneua darujeta za SD Kontovel: Marija Pekova 5.000 lir, Darko Starc 5.000 lir in Starčević 10.000 lir.

V spomin na pok. očeta Miljoja Guliča darujeta Giulio in Čano 150 tisoč lir za SD Kontovel.

Namesto cvetja na grob Alojza Štöke darujeta Marija Brisčič (Prosek 176) 5.000 lir za SD Primorje. V isti namen daruje Božena Brisčič, prof. Grilanc 5.000 lir za SD Primorje.

ZA TTPP darujejo podpornici Rudolfa Petros (Boršt) 10.000 lir, Dušan Lovrič (Dolina) 5.000 lir, Lucijan Zerial (Krogle) 4.000 lir, Ljubo Čok (Lonjer) 5.000 lir, Stojan Šteić (Katinara) 10.000 lir, Giorgio Rossetti (Trst) 10.000 lir, Miran Kureš 10.000 lir, Slavko Štöke (Kontovel) 10.000 lir, skupina članov TTPP 4.000 lir.

V počastitev spomina pok. prof. Angela Daneua darujeta Marija Lavrenčič darujeta družina Sinčič (Katinara) 5.000 lir za TTPP.

V počastitev spomina pok. Marije Lavrenčič daruje Zofka Čok (Lonjer) 1.000 lir za TTPP.

Namesto cvetja na grob Marije Lavrenčič darujeta Giuliana in Lucijan Malalan 2.000 lir za PD Lonjer - Katinara.

Namesto cvetja na grob Androta

činkovito izvajanje sporazuma. Posledica je izolacija fašistov v tem zgodovinskem trenutku, treba je o nesposobnosti še zadnje revanšistične celice, kar je podčrtal evanšistični vstop vsega demokratičnega življa. Guštin je zaključil svoje izvajanje z željo, da bi nova zakonodaja uvedla ustrezno globalno zaščito Slovencev v Italiji.

Načelnik svetovalske skupine Napredne liste Srečko Orel je med drugim izjavil, da je spoznal, da je bil nameniti ob avtomobilskih postajah dvojne table, ker so že predložili politično voljo za rešitev celotnega vprašanja.

Tudi načelnik svetovalske skupine Slovenske skupnosti Vladimir Rebulja je z zadovoljstvom pozdravil rešitev mejnega vprašanja, vendar je obenem izrazil bojazn, da ne bi naša narodnostna skupnost pri tem plačevala prevelik «davek» (npr. razstavitev, poitalijanjevanje), kar se je v teh povojnih letih, žal, vedno dogajalo.

Odbornik Miloš Budin je naglasil, da je za izvajanje vsebine sporazuma (ki ni doslej še povsem jasna) potrebna budnost vseh krajevnih ustanov in demokratičnih sil.

V resoluciji, ki je bila soglasno odobrena, občinski svet predlaga poudarja, da bo sporazum koristil obema državam, da pomeni korak naprej k utrjevanju miru in nadaljnega plodnega sodelovanja, obenem pa tudi popolno osamitev neofašističnih in revanšističnih krogov.

Ob zaključku občinski svet poudarja:

«Sporazum bo omogočil dokončno pozitivno rešitev vprašanja zaščite narodnostnih manjšin, posebno slovenske v Italiji, ki mora v duhu ustave in statuta dežele Furlanije - Julijske krajine najti ustrezno globalno zaščito brez sledu diskriminacije med Slovenci, živčimi v različnih pokrajinah vzdolž državne meje z Jugoslavijo.

Ob tej priložnosti občinski svet občine Zgonik poziva deželne in krajevne izvoljene organe ter demokratične sile, da s pozornostjo in s posredovanjem na odgovornih mestih zagotovijo čim boljše izvajanje dogovorov.

Sedila je potrditev 22 upravnih sklepov odbora, ki jih je občinski svet v celoti odobril.

Občinski svet je nato imenoval članke še nadaljnjih štirih komisij:

Josip Sancin iz Doline
nas je za vedno zapustil

V petek je nenadoma zatisnil oči Josip Sancin iz Doline, po domače Sarnek.

Pokojni se je rodil 1. 4. 1900 v kmečki družini v Dolini. Svojo zemljo je ljubil in nanjo je vsa leta vlagal ves svoj življenjski trud. Vihra prve svetovne vojne ga je, kot mnoge slovenske fante, poglala na fronto. Po povratku iz vojne se je takoj pridružil domačemu pevskemu zboru «Valentin Vodnik», kateremu je ostal zvest nad 50 let. Za to dolgo pevsko aktivnost je prejel kot prvi Slovenec zlato Gallusovo značko. Letu 1921 se je poročil s Karolino Božič s Socerba, ki mu je povila tri hčerke in sina. Mlada poročenca sta se takoj zagrizla v trdo kmečko življenje, kot je tradicija pri Sancinovi.

V času narodnosvobodilne borbe je kot zaveden in napreden Slovenec aktivno pomagal. Njegova domačija je postala shajališče ilegalcev, aktivistov in partizanov. Okupator ga je imel stalno na sumu in mu grozil z aretacijo. Sin Pepi se je pridružil partizanom in se bojeval s 1. prekomorsko brigado, hčerki Darinka in Draga pa sta bili kurirki in bolničarki v Brkinih in v znani partizanski bolnišnici blizu Beke. Tudi po vojni je Josip ostal zvest domaći zemlji in se izkazal kot delaven gospodar. Pred petimi leti je spoznal, da ga je čas kot pevec in prosvetnega delavca prešel. Zato se je opredelil aktivnemu delovanju v pevskem zboru, katerega podporni član je ostal do zadnjega. Bil je vseskozi svetel zgled za mlade rodove dolinskih prosvetarjev in je na isto napredno pot usmeril najprej svoje otroke, ko se je umaknil iz zboru pa še nečaka, ki sedaj v zboru nadaljuje pevsko tradicijo Sarnekovega rodu.

Vaščani se spominjajo njegovega vsega leta stopila v veljavno zakonska določba Evropske gospodarske skupnosti, po kateri bodo morale biti vse tkanine v prodaji na drobno označene s posebnimi nalepkami. Tajništvo odseka vabi zato vse trgovce s tkaninami, stanovanjsko opremo in podobnim blagom, naj pravočasno naroče potrebne nalepke. Za vsako morebitno pojasnilo se trgovci lahko oglašajo v tajništvu združenja v Ul. S. Nicolò št. 7, ali kar po telefonu (štev. 62-431).

Svojem naše iskreno sožalje, po kojemu pa naj bo lahka domača zemlja.

V. L.

Na Katinari so pokopali
Marico Lavrenčičevo

Na katinarskem pokopališču je sveža gomila. Včeraj smo namreč pospremili na zadnjo pot Marico Znidarčič, poročeno Lavrenčič. Bilo ji je 66 let, saj se je rodila 1909 v Renčah, na Gorškem, od koder so jo življenjska pota vodila, na

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICODevetindevetdeset let
Urške Kovačeve iz Križa

Na Tržaškem je verjetno ni vasi, ki bi slovela po ljudeh z izredno starostjo, kot slovi Križ. Tako rekoč stalno beležimo visoke jubileje Križanov. Lani je na primer umrla Justa Jožinova, ki bi letos slavila stoti rojstni dan, pred nekaj leti je umrla Marija Danjelevo, ki je dočakala 101 leto, sedaj jih je v Križu še več, ki so prekorakovali 80 let, dva pa sta si našla na pleča že 9 križev. Kot vidimo, ima Križ veliko krasnih korenin. Pri eni teh se bomo danes ustavili.

Gre za Urško Stefančič vd. Bogatec, po domače Urško Kovačeva, ki je pred dvema tednoma slavila 99. rojstni dan.

Urška Bogatec se je rodila 29. septembra 1876, v Križu, v družini, ki so jim pravili pri Stefančičevih. Bila je zadnja od šestih otrok zakoncev Stefančič. Kako naj v nekaj vrsticah strnem zgodbo, ki traja skoraj sto let. Predolga je doba in se bomo zato ustavili le pri nekaterih osnovnih podatkih: šolo je Urška končala še v stari stavbi, v kateri so Križani 1946. leta slavili stoletnico slovenske šole v Križu. Nato je Urška pomagala v družini in sleherni dan hodila k morju, kasneje nosila očetu in drugim Križanom ribičem kosilo oziroma južino. Poleg tega je pomagala na polju, kjer je bilo veliko dela in je bila potrebna sleherni delovna moč, saj tedaj ni bilo strojev. Z dvajsetim letom, torej 1896, se je omožila z domačinom Antonom Bogatcem - Kovačevim, s katerim je imela 9 otrok, od katerih so žive še tri hčere.

Jasno, da pri tolikih družini, življenju ni bilo lahko. Dela in skrbi je bilo veliko, na pretek. V prvi vojni so moža oziroma očeta poklicali v vojsko in je zato morala Urška skrbeti za vso družino. Z možem, pokojnim Antonom, sta složno vlekla težki voz skrbi in težav do njegove smrti. Med tem pa sta doživela tudi nekaj lepih trenutkov, kot na primer 60-letnico zakonske zveze, ki sta jo slavila 1936. leta. Vse je kazalo, da bosta dočakala tudi diamantno poroko, pa je njega nekaj let pred tem pobralo, vendar pa je tudi on dočakal lepo starost, 90 let.

Urška Kovačeva živi danes s hčerko Zorko in je še kar krepka, pa čeprav se more že leto premikati le na vozičku. Pred letom si je namreč pri padcu zlomila kolk. Sicer pa je sveža, z dobrim sluhom in vidom, pa tudi odličnim spomin imo, tako da predstavlja še nekakšno živo zgodovino kraske vasi.

Čeprav z majhno zamudo, ji čestitamo k velikemu jubileju in ji želimo, da bi dočakala sto in še veliko več zdravih let.

M. M.

Vrsta kulturnih pobud
sekcije «S. Allende»

Tržaška sekcija vsedržavnega združenja Italija - Čile «Salvador Allende» pripravlja celo vrsto prireditve, katerih glavni namen je seznaniti širšo javnost z razmerami, ki vladajo v Čilu, odkar so fašistične sile prekinile demokratični razvoj države ter vzpostavile krvoločno protiljudsko diktaturo. Sekcija obenem poziva s svojimi pobudami k stalni budnosti tudi pred fašistično nevarnostjo pri nas, kjer so naša ljudstva na lastni koži okusila grozote fašističnega terora, ki se veliko ne razlikuje od Pinochetovega terora.

V tem okviru bo torej vrsta solidarnostnih manifestacij, ki bodo dosegle svoj višek v tednu solidarnosti s čilskimi ljudstvom, ki bo aprila ali maja prihodnjega leta. Pred tem bo sekcija «S. Allende» priredila še novembra ciklus filmskih predvajanj ter podobne kulturne prireditve, ki bodo v krogih Cappella CUC, Barbaro in Enaip. V novembru bo obenem na sporedu predavanje prof. Ignazija Delogaja o pesniku in revolucionarju Pablo Nerudi.

Od 1. januarja dalje
tkanine le z nalepko

Odsek za trgovino na drobno pri Združenju trgovcev iz tržaške pokrajine opozarja vse prizadete operaterje, da bo 1. januarja prihodnjega leta stopila v veljavno zakonska določba Evropske gospodarske skupnosti, po kateri bodo morale biti vse tkanine v prodaji na drobno označene s posebnimi nalepkami. Tajništvo odseka vabi zato vse trgovce s tkaninami, stanovanjsko opremo in podobnim blagom, naj pravočasno naroče potrebne nalepke. Za vsako morebitno pojasnilo se trgovci lahko oglašajo v tajništvu združenja v Ul. S. Nicolò št. 7, ali kar po telefonu (štev. 62-431).

Nam predlog odbornika Volpeja pa je deželni odbor sklenil nakazati devinsko-nabrežinski občinski upravi 17.446.000 lir prispevka za redno delovanje šol s celodnevno zaposlitvijo.

manjkata 2 dneva

do najbolj
senzacionalne
prodaje leta

5 dni bomo v vseh oddelkih
nudili aktualne artikke
po zelo ugodnih cenah

GRANDI MAGAZZINI
IL LAVORATORE

Korzo Saba 15 Trst

od 21. do 25.
oktobra

GIORNATE

SEJA OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Spremenjen regulacijski načrt za potrebe železniške postaje

Vladimir Nanut govoril o kvarnih posledicah regulacijskega načrta za Štandrež
Pirella predlagala spremembo regulacijskega načrta, da se zavarujejo značilnosti vasi

Z glasovi svetovalcev KD, PSDI, PRI, PLI in MSI so na seji občinskega sveta v petek zvečer odobrili spremembo področnega načrta za Štandrež, kjer naj bi gradili ljudske hiše; vzdržali bi se svetovalci KPI in PSI, svetovalec SS pa je glasoval proti.

Sprva je kazalo, da gre za spremembo področnega načrta, sestavljeno na podlagi zakona 167, v nekaterih pravnih vidih pa se je pokazalo, da gre za čisto formalno odločitev, ki jo je potrebno izvesti, da bodo železniško postajo lahko nekoliko razširili, dokler tudi dejansko ne bodo odpravili tega načrta, kakor je bilo že sklenjeno. Kljub temu pa je bila razprava zelo zanimiva, saj je osvetlila nekatera za našo skupnost zelo zanimiva vprašanja.

Potem ko je odbornik za javna dela Lanfranco Zucali opisal predlog, je prvi spregovoril svetovalec Vladimir Nanut, ki je opisal kvarne posledice izvajanja regulacijskega načrta za štandredsko prebivalstvo. Tako naj bi se po določilih tega načrta število prebivalcev od sedanjih 1.925 zvišalo v 20 letih na 12 tisoč 500. Če bi znal letni prirastek prebivalstva 5 na 1.000, bi imeli v Štandrežu 1995. leta komaj 2125 prebivalcev. Če naj se število prebivalcev v Štandrežu za toliko poveča, to ne bo posledica naravnega prirastka, ampak posledica priseljevanja. Nanut je nadalje dejal, da je zaradi izgradnje stanovanjskih naselij, industrijske cone, avtoportov, cest itd., nekdanja štandredska občina izgubila tri četrtine svojega ozemlja. Po sodbi svetovalca Nanuta gre za zavestno uničevanje kulturne in etnične podobe Štandreža, ker se ni hotelo izbrati alternativne pri priležnosti izbire kmetijstva in vrtnarstva v Štandrežu, kjer se je ustvarjalo letno okoli dve milijardi lir prometa. Gre za čisto izgubo brez kakršne koli protidelo, gre pa tudi za napako, ki postaja očitna ob prenašanju mestnega težišča proti meji, v smeri odločitve novega mehanizma v Goriškem območju. Svetovalec se je nadalje vprašal, če je pošteno, da mora štandredska skupnost plačevati tako hudo davek za gospodarske napredek celotnega mesta. Ko je govoril o oblikah zatiranja neke skupnosti, je Nanut rekel, da obstajajo različni načini, takšni, ki se jih poslužujejo v Čilu in v Španiji, kot pri nas, ki so bolj prefinjeni, zato pa na dolgo dobo nič manj učinkoviti. «Gre za vsakodnevno odločitev, ki jih prikazujejo za objektivne in nujne, ki pa niso takšne, ker pri koreninah odstranjujejo pogoje, da bi tisti, ki so »drugični«, lahko še naprej ostajali to, kar so, se pravi živeli kot etnična in kulturna skupnost.» je dejal svetovalec Nanut ter v sklepnem delu svojega izvajanja v imenu PSI predlagal ponovno razpravo o regulacijskem načrtu ter iskanje novih, bolj uravnoteženih rešitev, na podlagi upoštevanja stvarnih koristi posoškega prebivalstva, da se prepreči, če je to sploh še mogoče, nadaljnja škoda za prizadeto prebivalstvo. S tem v zvezi je obžaloval, da o tem vprašanju niso vprašali za mnenje rajonsko skupščino.

Liberalci Sergio Fornasir je v zvezi s spremembo regulacijskega načrta navedel stališče arhitektov, ki nasprotujejo sprejemanju posameznih variant ter zahtevajo razpravo o globalni spremembi načrta. Glede uničenja štandredskega kmetijstva je dejal, da v zameno za izgubo enega dohodka niso bili ustvarjeni pogoji za ustvarjanje drugega in da je bilo v regulacijskem načrtu predvideno povečanje števila prebivalstva s povečanjem gospodarske dejavnosti, le-te pa, po sodbi svetovalca Fornasirja, ni zaradi nedelavnosti odobila.

Gradbena dejavnost v Štandrežu in priseljevanje sta po mnenju Fornasirja naraven pojav, za takšno politično izbiro pa se je odločil tudi odv. Štiligoi, ki je njegova skupina glasovala za regulacijski načrt. Svetovalec Chiarion (KPI) je ugovarjal, da gre za mešanje pojmov v zvezi s tem vprašanjem in da je odbornik Zucali dal na dnevni red le spremembo za potrebe železniške uprave, medtem ko je vprašanje zazidalnega načrta po zakonu 167, o katerem sedaj ni govora, stvar razprave v zvezi s spremembo regulacijskega načrta, o katerem bo nujno morala biti beseda v občinskem svetu. Chiarion je opisal nastanek načrta za okrepitev železniške postaje ter vse kasnejše spremembe, ki so se izvršile tudi v okviru vsestranskega načrta za o-

krepitev železniških postaj. S tem v zvezi prihaja do jasnega zaključka, da toliko zaželene usposobitve goriškega kolodvorja za uvoz iz tretjih držav vlada ne bo priznala in da je v takšnem položaju pač najboljše sprejeti predlog za štandred v okviru spremembe regulacijskega načrta ter zavarovanje značilnosti naselja po tej poti. V glasovni izjavi je nato svetovalec Chiarion predlagal, naj občina skliče konferenco o kmetijstvu ter to pango vključi v spremenjeni regulacijski načrt.

Svetovalec Damijan Paulin (Slovenska skupnost) je dejal, da ne nasprotuje izgradnji infrastrukture, kritiziral je le politiko variant, s katerimi se spreminja regulacijski načrt, ter vprašal po rezultatih ankete, ki jo je občinska uprava naročila ISIG glede razmer v štandredju.

Socialist Mario Del Ben pa je v svoji glasovni izjavi napovedal vzdržani glas, ker odbor ni pripravil celovito preučiti vprašanja spremembe regulacijskega načrta in se zateka k posamičnim neucinkovitim variantam. O izidu glasovanj pa smo poročali v začetku klanka.

V ZNAK PROTESTA PROTI OBLASTEM

V vseh slovenskih šolah na Goriškem v soboto, 25. oktobra, protestna stavka

Stavko so proglasili Šolski odbor, Sindikat slovenske šole in enotni odbor dijakov
Protest zaradi ukinitve 4. razreda trgovske šole in zaradi nevdržnega položaja v stavbah, kjer so slovenske šole - Za samostojni slovenski šolski okraj

Da bi z resno, a obenem učinkovito, akcijo opozorili oblasti in vso javnost na še vedno odprta in nerešena vprašanja slovenskih šol v Goricu, so zastopniki slovenskega javnega življenja na Goriškem, združeni v Šolskem odboru, proglasili za soboto, 25. oktobra, enodnevno stavko učnega in pomožnega osebja ter dijakov in učencev na vseh slovenskih šolah v goriški pokrajini.

Stavka hoče predvsem opozoriti oblasti in javnost, da je bil slovenski dijakom, ki posejajo prvo stopnjo slovenske trgovske šole, onemogočen nadaljnji pouk na že obstoječem dveletnem tečaju, ki je bil letos ukinjen, da se morajo slovenske šole v mestu Gorici siskati v zastarelih in velikokrat neprimerljivih prostorih, da niso pristojne oblasti poskrbele niti za najnujnejša popravila v tej stavbah, da so učenci in dijaki slovenskih šol brez primernih telovadnic.

Stavko so proglasili predstavniki Sindikata slovenske šole, kulturne organizacij, političnih strank, občinskih skupščin.

skih uprav, ki so zastopane v Šolskem odboru. Gre torej za splošno zastopstvo Slovencev na Goriškem in tej pobudi bodo brez dvoma složno sledili vsi Slovenci na Goriškem. Ob priliki stavke bo posredovala delegacija izročila protestne izjave goriškemu županu, predsedniku pokrajinske uprave in šolskemu skrbniku. Proglasitev stavke v tem trenutku ima še poseben pomen, kajti do nje prihaja na predvečer seminarja za slovenske šolnike. Tudi v okvirju tega seminarja bodo zastopniki Sindikata slovenskih šolnikov obvestili širšo javnost o perečih vprašanjih slovenskih šol.

Na seji Šolskega odbora so stavko proglasili potem, ko so preučili nekatera pereča vprašanja. Prvo je bilo vprašanje obstoja dopolnilnega tečaja na slovenski trgovski šoli. Lani je prosvetno ministrstvo četrti razred samo začasno ukinilo (sospeso), letos pa je bil ta razred dejansko ukinjen (soppresso). V akcijo za preklic tega odloka so šle politične stranke, šolski sveti, občinske uprave in razne organizacije. Preklila ni bilo mogoče doseči. V zadnjih dneh so se za stvari zanimali parlamentarci v Rimu. Ker je število takih tečajev v državi z zakonom določeno (700 jih je) in ker je bil po ukinitvi tečaj goriške slovenske šole dodoljen drugam, je ministrstvo nakazalo tudi možnost ustanovitve zasebnega dveletnega tečaja, ki naj se financira z javnimi sredstvi. Te podrejene rešitve pa naša javnost ne more sprejeti. Istočasno je bila nakazana tudi nujnost, da se na pristojnih mestih uredi vse potrebno za spremembo statusa sedanjega triletnega strokovnega zavoda v petletni tehnični zavod s specializacijo v zunanji trgovini.

Sledila je razprava o stanju šolske zgradbe v Ul. Randaccio. Kljub večkratnim zagotovilom v letošnji pomladi, ni goriška občinska uprava niti najmanj poskrbela za najnujnejša popravila v stavbah, v katerih so nižja srednja šola. Ljudska šola in otroški vrtec. Zaradi tega je prišlo, ob začetku letošnjega šolskega leta, na pobudo zavodnega sveta nižje srednje šole «Ivan Trnkar» do odločnega posega na občini in v zadnjih dneh je zares prišlo do izvajanja nekaterih nujsih del, kar pa ovira pouk. Prav tako je prišlo do odloka o zaprtju telovadnice, ki je bila v kletnem prostoru. Kar zadeva popravila na šolskem poslopju so bili člani Šolskega odbora mnenja, da je treba zahtevati od občinske uprave, naj tekmo šolskega leta uredi vse potrebno birokratske formalnosti za popravila dela in da se s temi prireditvami po zaključku šolskega leta in naj bodo ta dela končana v poletnih mesecih. Glede telovadnice pa je občinska uprava dolžna poskrbeti za prostor za ta obvezni predmet in mora dobiti v najkrajšem času ustre-

ZARADI POPOLDANSKEGA POUKA V PEVMI

Učencev prvega razreda danes ne bo v šolo

Popoldne ni šolskega avtobusa in morajo za prevoz skrbeti starši

Otroci prvega razreda osnovne šole v Pevmi jutri, v ponedeljek ne bodo šli v šolo, ker pristojne oblasti še vedno niso ugodile zahtevi po uvedbi dopolnanskega pouka. To odločitev so starši otrok pisмено sporočili šolskemu skrbniku, goriškemu županu in diaktičnemu ravnatelju.

V svojem pismu starši — gre za devet otrok iz Pevme in z Oslavja — poudarjajo, da že 18 dni zmanj zahtevajo uvedbo dopolnanskega pouka tudi za prvi razred. Svojo zahtevo utemeljujejo s težavami, ki nastajajo pri prevozu otrok, saj popoldne ne vozi šolski avtobus ter morajo starši otroke sami voziti v šolo in iz šole domov.

Uvedba popoldnanskega pouka za prvi razred osnovne šole je posledica sprememb, ki so v tem šolskem letu nastale v slovenskih šolah v Podgori in v Pevmi. V Podgori so pričeli popravljati šolsko poslopje prav ob pričetku šolskega leta, ter so tretji, četrti in peti razred v dvema učiteljskima premestili v pevmško šolo. Z letošnjim šolskim letom se je število učnih moči v Pevmi zvišalo od dve na tri, tako da sedaj poučuje na šoli pet učnih moči. Ker pa so v šoli samo štirje razredi, je pristojni šolski urad sklenil uvesti za prvi razred, ki ga obiskujejo samo domači otroci, popoldanski pouk.

Da bi se izognili popoldanskemu pouku in vsem nevednostim s prevozom otrok — vedeti moramo, da gre tudi za takšne družine, kjer sta zaposlena mož in žena — so za potrebe prvega razreda dobili prostor v župnišču, samo da bi bil pouk v dopolnanski uri. Ta prostor pa bi bilo najprej treba usposobiti za pouk, kar bi bili starši pripravljati tudi sami storiti. Toda stvar je nekje zaspala in starši otrok iz prvega razreda so se odločili, da javnost na vprašanje opozorijo s tem, da svojih otrok ne pošljejo v šolo.

Rajonska konzulta v četrtke v Štandrežu

V župniški dvorani v Štandrežu se bo, v četrtke, 23. t.m., ob 19.30, sestala, na povabilo predsednika Danila Nanuta, rajonska konzulta za Štandrež. Na dnevnem redu so poročila predsednika, pregled dosedanjega dela konzulte, čestni promet in slučajnosti.

Tečaj o zgodovini in kulturi naše dežele

Furlansko filološko društvo prireja tečaj o kulturi in zgodovini naše dežele, ki se bo pričel 15. novembra. Na tečaju, ki je namenjen predvsem učiteljem, bodo predavali profesorji Eraldo Sgubin (gospodarstvo), Sergio Tavano (zgodovina umetnosti v Furlaniji), Manlio Michelutti (politična in civilna zgodovina Furlanije), Giorgio Foggini (furlanska književnost), Luciano Perissinotto (umetnost), Cornelio Cesare Desinan (furlanska filologija).

● Šolski patronat v Gorici obvešča vse, ki jih zanima poučevanje na šolah v popoldnem času, naj se javijo na patronatu v Ulici Leopardi 6 najkasneje do 8. novembra.

Sklenitev simfonične sezone v Gorici

V sredo, 22. oktobra, ob 21. uri bo v Verdievem gledališču simfonično-glasbeni večer, ki bo sklenil letošnjo simfonično sezono, ki jo je pripravila goriška občinska uprava ob sodelovanju Ustanove za kulturne manifestacije EMAC.

Na tem večeru bosta nastopila simfonični orkester ter zbor «Giuseppe Verdi» iz Trsta.

● Na seždež ACLI v Ul. 24. maja 5, bo v torek, 21. t.m., ob 20.30 občni zbor članov društva Enars - Accli sci 75.

MLADINSKI KROŽEK GORICA

pridri v petek, 24. oktobra, ob 20.30 v prostorih Gregorčičevega kluba na Verdijevem korzu 13

4. REDNI OBČNI ZBOR

Vabljeni!

NA POBUDO SPZ V SOBOTO, 25. OKTOBRA

Z revijo folklornih plesov in pesmi začetek kulturne sezone v Gorici

Nastopili bodo folkloristi iz Sovodenj in Trsta ter glasbeniki in pevci iz Števerjana - Prireditve bo v dvorani v Dolini Korna

Že nekaj dni se na goriški strani Primorskega dnevnika pojavljajo glasni okviri s čudnim besedilom, ki ne pove točno za kaj gre, čeprav omenja, da se bo nekaj zgodilo 25. oktobra v telovadnici v Dolini Korna. Sedaj lahko razkrijemo za kaj gre, čeprav je marsikdo iz bežnega branja kratkih verzov, ki so v teh oglašitvah že ugotovili.

V telovadnici v Dolini Korna bo lahko prihodnjo soboto gledali našo slovensko folkloro v plesu in poslušali pesmi. Na večeru narodnih plesov in pesmi bodo nastopile nekatere zamejske skupine na prireditvi kakršne se nismo doželi. Z goriškimi, bovškimi, trentskimi in še drugimi slovenskimi plesi bo nastopila folklorna skupina iz Sovodenj pri Gorici. Pese iz tržaške okolice in iz drugih slovenskih pokrajin bo pokazala tržaška folklorna skupina «Štu ledi» iz Trsta. Pri vsaki skupini deluje tudi majhen orkester. Za dopolnitev večera na glasbenem polju pa bo poskrbel narodno-zabavni ansambel «Lojze Hlede» s svojimi pevci iz Števerjana.

Kot lahko naši bralci ugotovijo, gre za pravi večer naše folklorne, v katerem sodelujejo samo zamejske amaterske skupine. Poleg tržaške folklorne skupine, ki nastopa z uspehom več let tako v zamejstvu kot v Sloveniji, bomo lahko prvič videli v mestu sovodskega folklorne skupino, ki deluje sicer že vrsto let, letos pa se je opremila z goriškimi narodnimi nošami in je z našimi plesi z uspehom nastopila v Sovodenjah, Dolu, Skofji Loki, Vipavi, Červinjanu, Bibbionu in v drugih krajih. Goriški Slovenci bodo imeli priložnost videti prvič na prireditvi v mestu noše, ki so jih nekdanj

NA POBUDO KOMISIJE SKGZ

Tudi letos telovadba za predšolsko mladino

Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ bo tudi v tem šolskem letu pričela z redno vadbo splošne telesne vzgoje za predšolske otroke. Tako vadbo imajo že več kot štiri leta v Prosvetni dvorani na Korzu Verdi 13/L. Diplomirani vzgojitelji vadijo naše otroke v telesni vzgoji, na sporedu so seveda tudi igre in drugačna rekreacija. V posebej za to delovanje prihajajo otroci, ki obiskujejo otroške vrtnice pa tudi tisti, ki so se rodili v zadnjih mesecih leta 1969.

Letošnje vaje bodo ob torkih in petkih ob 16. uri. Vpisovanje se bo pričelo v torek, 21. oktobra, ob 16. uri v Prosvetni dvorani na Korzu Verdi 13.

Miloš Tabaj predsednik «Juventine»

V četrtke zvečer se je na seždež v Štandrežu sestal nov odbor šolskega društva «Juventina». Za predsednika je bil imenovan Miloš Tabaj, podpredsednik je Maks Nanut, tajnik Emil Nanut, blaginčarka Milojka Pavličič, gospodar Jože Bizaj, odgovorni za člansko ekipo Jelko Petean, odgovorni za naraščajočo ekipo Ivan Plešničar, odgovorni za začetniško ekipo Danilo Nanut - Blažonov.

Preučevanje šolskih vprašanj na županstvu v Trzinu

Na županstvu v Trzinu so imeli prejšnji dan sestanek, na katerem sta bila prisotna odbornika za šolstvo Trombetta in za zdravstvo Tomadin ter zastopniki raznih šol. Preučili so vprašanje zdravstvene preventive za učence obveznih šol in tudi vprašanje posebnih šol in tečajev, za katere skrbi delno združenje AIAS. Vprašanje zanima tudi prebivalce okoliških občin, kajti handikapirani otroci prihajajo v Trzin iz vseh krajev tržaškega okoliša. V tržaški občini bodo skušali vprašanje rešiti po najnovejših vzgojnih in zdravstvenih ter socioloških metodah.

Danes odprte bencinske črpalke

Danes so na Goriškem odprte naslednje bencinske črpalke. Gorica: BP, Ulica Lugo Isonzo Argentina; Mobil, Tržaška cesta; Agip, Tržaška cesta; Shell, Ulica Don Bosco; Esso, Ulica 24. maja. Gradisce: Agip, državna cesta št. 56. Foljan - Sredipolje: Agip, Ulica Terza Armata. Medveja: Chevron, Ulica Trieste. Slovenc ob Soči: Chevron, Trg Monte Santo. Trzin: Total, Ul. Matteotti; Esso, Ulica 1. maja; BP, Ulica Boito; Fina, Ulica Cosulich. Gradec: Shell, Riva Gregorij. Škocjan ob Soči: Total, Fosalon. Ronke: Total, črpalke ob letališču. Romans ob Soči: Moncisa, Trg Candussi. Špeter ob Soči: Agip, Ulica Battisti. Fara ob Soči: Chevron, Ulica Pitteri.

● V Vidmu bo furlansko filološko društvo, v petek, 24. oktobra, ob 17. uri, predstavilo knjigo Lucia Peresija «Pol stoletja furlanske kulture», v katerem je tudi katalog vseh del, ki jih je zidal furlansko filološko društvo od leta 1919 do 1972.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

razpisuje

ABONMA ZA GORICO

za jubilejno sezono 1975 - 1976

Vse predstave v abonmaju bodo v gledališču Verdi. Stalno slovensko gledališče organizira sezono v Gorici skupaj s Slovensko prosvetno zvezo in Zvezo slovenske katoliške prosvete v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve (E.M.A.C.). Vpisovanje abonentov do 25. oktobra na sedežu Slovenske prosvetne zveze, Ul. Malta 2, tel. 2495, ter v Katoliškem domu, Drevoed XX. septembra 85, tel. 81120. Abonenti se vpisujejo tudi na sedežu prosvetnih društev.

CELE ABONMAJEV ZA SEDEM PREDSTAV

Prvi sedeži (parter in balkon) 10.000 lir
Drugi sedeži (parter in balkon) 7.000 lir

Tudi letos razpisujemo družinski abonma, ki omogoča družinam skupen obisk z osnovnim abonmajem, h kateremu vsak nadaljnji član doplača po 4.000 lir. Mladinski abonma velja za vse sedeže in stane orav tako 4.000 lir.

Prosimo abonente, ki so potrdili sedeže za letošnjo sezono, da dvigajo abonmajske izkaznice na sedežu SPZ, Ulica Malta 2.

V telovadnici v Dolini Korna bo v soboto, 25. oktobra, ob 20.30

pod pokroviteljstvom SLOVENSKE PROSVETNE ZVEZE

VEČER NARODNIH PLESOV IN PESMI

NASTOJAJO:

— Folklorna skupina «SOVODNJE» iz Sovodenj
— Tržaška folklorna skupina «STU LEDI» iz Trsta
— Narodno zabavni ansambel «LOJZE HLEDE» s svojimi pevci iz Števerjana

Vljudno vabljeni!

Umrli je Evgen Lavrenčič

Po kratki in nenadni bolezni je prejšnjo nedeljo umrl v tržaški bolnišnici 65-letni Evgen Lavrenčič, doma s Poljan pri Doberdolu.

Pokojnik Evgen je bil na Doberdolu komaj dobro poznan, še posebno zaradi svojih športnih podvigov v svojih mladostnih letih. Bil je namreč znan in sposoben kolekar ter se je s tem športom bavil precej let. Do kolestarskega je Evgen gojil veliko ljubezen, saj je svoje dirkaško kolo hranil in negoval prav do zadnjih dni svojega življenja.

Pokojnik je bil upokojen, v svojo delovno dobo pa je preživel v tržaški ladjedelnici. V dobi NOB je bil borec Kosovelove brigade. Kot upokojenec se je bavil s poljedelstvom ter bil eden izmed redkih kmetov, ki še trdno držijo na doberdolskem Krasu.

Kino

Gorica

VERDI 15.00—22.00 «Ultimo grida dalla Savana». Barvni dokumentarec prepovedan mladini pod 14. letom.

CORSO 15.15—22.00 «Roma violenta». M. Merli, D. Giordano. Barvni film prepovedan mladini pod 14. letom.

MODERNISSIMO 15.00—22.00 «Cabaret». L. Minelli in M. York. Barvni film.

CENTRALE 15.00—21.30 «L'ira di Dio». F. Sancho.

VITTORIA 15.30—21.30 «Quo vadis». R. Taylor, D. Kerr. Barvni film.

Trzin

EXCELSIOR 16.00—22.00 «Terremoto». Barvni film.

PRINCIPE 17.30—22.00 «Un gioco da ragazzi». Barvni film.

Nova Gorica

SOCIA «Mož, ki je ubil Cat Dancinca», ameriški barvni film ob 16.00, 18.00 in 20.00. «Pipi čez sedem morja», ameriški barvni film ob 10.00.

SVOBODA «Ljubila sem sleparja», angleški barvni film ob 18.00 in 20.00. «Pipi čez sedem morja», ameriški barvni film ob 16.00.

DESKLE «Nordije Jerryja Lewisa», ameriški barvni film ob 17.00 in 19.30.

Včeraj - danes

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Stefano Sant, Erika Mozetič, Michela Picotti.

SMRTI: 73-letna gospodinja Erminia Sculzerio por. Savino; 67-letni upokojenec Eugenio Dogani; 80-letna gospodinja Maria Dolores Musig; 77-letni upokojenec Ivan Makuc; 94-letna upokojenka Gisella Glessig vd. Berni; 88-letni upokojenec Ottaviano Silligoi; 78-letni upokojenec Giacomo Curci.

OKLICI: delavec Renzo Giuseppe Bressan in delavka Maria Grazia Demontis; trgovski potnik Carlo Brani in gospodinja Mariapaola Panico; podoficer vojske Beniamino Anzalone in delavka Silvia Cossan; študent Giovanni Battista Panzeri in študentka Lionella Marini.

POROKE: karabinjer Salvatore Negro in študentka Mariella Brancasi; inženir Sergio De Marchi in uradnica Loreta Furlan; uradnik Gastone Colognati in uradnica Giordana Leban; delavec Giuseppe Schiavon in uradnica Lauretta Odorico.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU
Danes ves dan in jutri ponči je dezurna lekarna Sant'Antonio, Ulica Romana, tel. 40-497.

DEZURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponči je v Gorici dezurna lekarna Marzini, Korzo Italija 69, tel. 24-43.

Čiščenje grobov

Županstvu v Števerjanu in Doberdolu sta nam sporočili, da je potrebno očistiti grobove najkasneje do 28. oktobra.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so pospremili na zadnji poti naš štandredsko pokopališče našega draga

IVANA MAKUCA

Posebna zahvala gospodu župniku, pogrebem in darovalcem cvetja.

Hčerka Mila

Štandrež, 19. oktobra 1975

Zasedanja delnega tajništva Slovenske skupnosti v Gorici

SS SPREJELA VABILO PSI ZA SESTANEK VODSTEV

Tajnik Štoka poročal o razgovorih z delželnima tajnikoma PSI in KO
Potrditev pozitivne ocenitve sporazuma med Italijo in Jugoslavijo

V Gorici se je 17. oktobra zbralo pod predsedstvom Mirka Špacapa delželno tajništvo Slovenske skupnosti, ki je zasedanje posvetilo važnim problemom. Posebej je bil govor o krizi, ki je dejansko, čeprav se ne formalno, zajela delželno vladno. Govor je bil nato o odmevih za doseženi sporazum glede dokončne ureditve meje med Italijo in Jugoslavijo, o slovenski šolski problematiki ter o seminarju Slovenske skupnosti v Števerjanu.

V uvodnem delu je delželni tajnik Slovenske skupnosti Drago Štoka poročal o razgovorih, ki jih je imel 15. in 17. oktobra z delželnima tajnikoma PSI Tringalejem in KD Tonutijem. Na letenih sestankih je Slovenska skupnost ponovno opozorila na še nerešena vprašanja slovenske narodnostne skupnosti v deželi, ki morajo biti postavljena v ospredje, posebej v tem obdobju, ko je bil sklenjen sporazum med Italijo in Jugoslavijo glede dokončne ureditve meje in drugih odprtih vprašanj. Štoka je delželnega tajnika KD opozoril tudi na stališče Slovenske skupnosti, ki je odločno proti taki zaščiti Krasa, kot si jo danes zamišlja delželni odbor. Tonutij je Slovenski skupnosti izročil spominek KD, ki obravnava sedanje politično stanje v deželi ter odnose KD z drugimi političnimi silami.

Delželno tajništvo Slovenske skupnosti se je nato odločilo zavzelo za odprtje slovenskih šol v videmski pokrajini ter za rešitev vseh še neresenih vprašanj slovenskih šol v Trstu in Gorici. Se posebej za ureditev primernih šolskih poslopij, in za takojšnjo ponovno odprtje IV. razreda slovenskega trgovskega strokovnega zavoda v Gorici, za ustanovitev katerega je slovenska politična stranka vedno zavzemala.

EDILSANITARIA

- PLOŠČICE
- SANITARNI IZDELKI
- OPREME ZA KOPALNICE</

OTVORITVENA PREMIERA JUBILEJNE SEZONE SSG

Leskovčeva drama «Dva bregova» v radikalni Babičevi preobleki

Scena Demetrij Cej, kostumi Marija Vidau, glasba Aleksander Vodopivec, songi Miroslav Košuta

Stalno slovensko gledališče si je za uvod v sezono 1975-76 izbralo manj znanega slovenskega dramatika Antona Leskovca. Sprito jubilejnost sezone se je zdelala izbirna nenavadna, presenetljiva, toda uprizoritev sama je pokazala, da vendarle ni bila napadna, pa čeprav bi že zaradi idealne povezave na prvo povojno premiero v gledališču Fenice pred tridesetimi leti, pričakovali, da se nam bo oglašil iz našega odra najprej največji mojster slovenske besede — Ivan Cankar.

Leskovčeva drama «Dva bregova» je nastala v času, ki je bila na slovenskem v umetniški doba ekspresionizma. Toda pri Leskovcu se je ekspresionizem težje nagibal k realizmu in prav v tej drami je to najbolj opazno, saj je prav socialna tematika njena gonilna sila, njeno »odišče«, njeno notranji konflikt — tudi njen zaključek. Kako že pravi Macafur:

«Velika voda, globoka in široka teče po vsem svetu in ga reže na dva bregova. Je most, ki vodi na drugi breg. Po njem hodimo vsi, da na drugi strani prosjimo, nabiramo, zahtevamo. Tudi oni prihajajo včasih k nam, na zabavo, za pokl, več ne. Kdor bi ostal, mora sleči suknjo in kožo, mora postati naš in poslušati naše postave in za večno pozabiti na drugo stran. Oni sem, mi tja zopet nazaj. A zato ostanejo mi svoje, oni svoje. Kdor bi stori drugič, je Judež in bo obesen.»

Bistvo drame je v teh besedah: na eni strani reveži, prosjaki, na drugi gospoda in med njimi široka reka. So tudi mostovi in lahke greš pogledat na drugo stran, toda zapisano je, da je tvoj svet tam, kjer si se rodil, kjer so tebi enaki, kjer ti je usojeno živeti.

A življenje ni nikoli ravna pot, nikoli ni do kraja ponostavljeno, polno je dvomov in notranjih bojev. Ta resnica je posebej jasna v Macafuru — kralju beračev. Njegova notranja razdvojenost in zunanja nepopolnost sta si v kontrastu. Sina, kateremu je pred vsemi prikrival očitovstvo, je poslal na drugi breg. Gospod naj bi postal, rešil bi se beračije in siromstva. A ko se sin — advokat vrne, ko zaneša med svet beračev idejo o boljšem, lepšem svetu, jih vabi čez most in hoče odpeljati na drugi breg vsaj Rono, tedaj prevlada v Macafuru — gosposdarju beračev nekakšna razredna zavest in sin Kristof Bogatej mora svoje »judežovstvo« plačati z življenjem, kajti dva bregova sta dva sveta, med katerima teče široka reka — ločnica.

Macafur je prvi junak drame in Leskovec je v njem posebil konflikt z globoko socialno poanto, pa čeprav je Macafur sam enigmatična osebnost s psihologijo, ki je le na videz enostavna, v resnici pa zelo zapletena in komplicirana.

Kako uprizoriti danes delo, ki je nastalo pred petdesetimi leti v ozračju ekspresionističnega realizma, da bo ohranilo zvestobo tekstu, da pa bo tudi govorilo z jezikom in pojmovanjem socialnih razlik današnjega gledalca? Ta problem zaposluje domala vse sodobne režiserje in dramaturge in zato smo vse pogostje priča modernim interpretacijam, celo najbolj izvirnim klasičnim besedil. Tudi Jože Babič se je odločil za tako moderno, sodobno varianto in to na zelo radikalen način. Raz Leskovčevih beračev je strgal cunj in naredil iz njih in okolja, v katerem živijo, nekakšen lumpenproletarski svet, očističen preživele romantike

in podkrepiljen v svoji realistični logiki nespravljivosti dveh družbenih slojev. Tako se pred gledalcem ne odvija več ekspresionistična, pač pa realistična drama Macafure in njegovega sveta in se nezadržno razraža v socialni spopad, ki ga Babič privede do skrajnih konsekvenc, kakršnih avtor ne predvideva, ki pa jih njegov besedilo vendarle skriva kot zaroček prihodnosti takrat in stvarno danes.

Takemu svojemu vsebinskemu tolmačenju besedila je Babič ustrežno podredil tudi celotni uprizoritveni koncept, ki je težil k baladnemu oblikovanju zgodbe na brechtovski način, poslušajoč se veznih songov, luk (pri beraškem plesu), nekonvencionalnih kostumov in scene, svetlobnih učinkov, skratka vseh tistih rekvizitov, ki mu jih je svetovala njegova nemorna fantazija in režiserska inventivnost.

Seveda je mogoče imeti na Babičev interpretacijo Leskovca različne poglede, toda nesporno je, da je Babičeva preoblika odprla «Dvema bregovima» novo uprizoritveno dimenzijo, da je uveljavila v igri njeno globoko vsebinsko, da je Macafurovo osebno razklanost razširila na ves njegov svet in ji s finalom odprla ventil, ki ni tu toliko v Macafuru in njegovem poslednjem naročilu Floreju naj ubije Kristofa, kot v jasno nakazani dilemi: ali s Kristofom Bogatejem »sk soncu, ki je ustvarjeno za vse«, ali s Florejem Brigo v beračijo in kako?

Igralski delež je slonel na vrsti dognanih kreacij, med katerimi je vsekakor izstopal Macafur Antona Petjeta. V njegovi igri je bila ves čas s smiselnim doziranje prisotna drama človeka, ki si je iz življenjskih izkušenj naredil svoj lasten pogled na svet, poln notranjih razklanosti neke na meji romantičnega bohemstva in razrednih, pa čeprav racionalnih, spoznanj. Vseskozi prepričljiv lik z nekaterimi novimi potezami v sicer značilnem Petjetjevem igralskem izrazu.

Stane Staršinič in Livij Bogatec sta vlogi Kristofa in Floreje podala v zelo ustrezni karakterizaciji osnovnega konflikta drame, katerega nosilca v bistvu sta: prvi kot pogospodni beraški sin, drugi kot na Macafurovo idejo privržani berač; prvi kot most na drugi breg

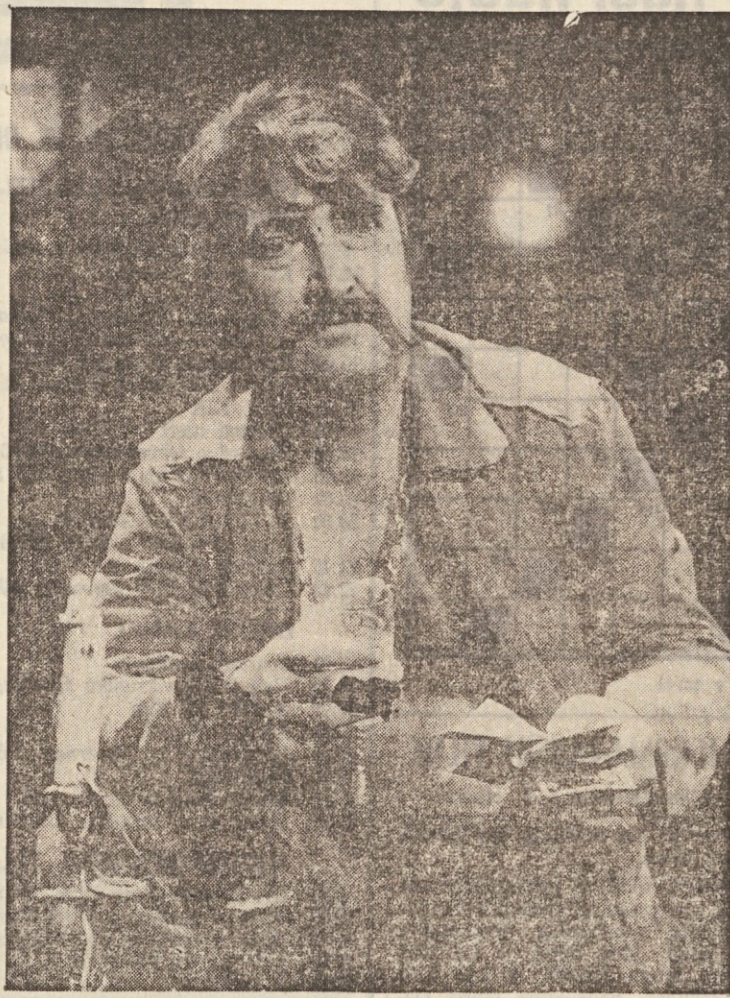
široke reke, drugi kot usodno zanamovani revež.

Izstopajoča lika sta ustvarili še Bogdana Bratuževa kot Rono in Zlata Rodošekova kot Komposarica, prva z vehementnostjo interpretacije, druga s poudarjeno človečnostjo. Alojz Milič je igral župana, Rado Nakrst policaja, Adrijan Rustja (Križemcvič), Aleksij Pregarc Razbojnik, Stojan Colja (Arcon), Danilo Turk (Kit), Miranda Caharija (Soba) in Lidija Kozlovičeva (Muha) so bili berači in beračice, ubrani v lepo skupinsko igro. Posebej je treba omeniti lepo izvajanje songov Mirande Caharije. Nastopili so še drugi berači in spremljevalci.

N-dvse pomemben delež za celotni uspeh uprizoritve je imela izvorna glasba Aleksandra Vodopivca, ki je Košutovo besedilo songov uglasbil v izrazito baladnem slogu, kakor seveda tudi songi oziroma besedila zanje.

Sceno v stilu ameriškega bezniškega podzemlja, je zasnoval Demetrij Cej, kostume pa Marija Vidau.

JOŽE KOREN

Anton Petje kot Macafur v drami «Dva Bregova»

PRVI ABONMAJSKI KONCERT GLASBENE MATICE

Nastop orkestra Glasbene matice in mezzosopranistke Nore Jankovič

Dirigent Oskar Kjuder - Na sporedu Gluckova, De Fallova in Martinuccijska dela

Začenja se nova koncertna sezona tržaške Glasbene matice in s tem se — za premiero Stalnega slovenskega gledališča — zbujajo kulturno in glasbeno zanimanje med Slovenci: na Tržaškem, potem ko ga je v polletnih mesecih le sporadično razgibala kaka kulturna prireditelja.

Prvi v seriji devetih abonmajskih koncertov je namenjen nastopu orkestra Glasbene matice, ki ga vodi Oskar Kjuder, s solistko Noro Jankovič. Orkester, ki vse štiri pretekle abonmajske sezone nastopi na dveh koncertih, bo tudi letos ohranil to tradicijo

in istočasno potrdil načelo organizatorja, da kot domača izvajalska skupina začne sezono. V tem smislu bo prvi letošnji koncert toliko izrazitejši zaradi sodelovanja mezzosopranistke Jankovičeve, kar kovičanske rojakinje, ki je sicer v zadnjih letih zaradi uspešne operne kariere več po svetu kot v rojstnem kraju, a se med eno in drugo obveznostjo rada vrne na naše odre.

Odvček bi bil posebej predstavljeni Nore Jankovič tržaškemu glasbenemu občinstvu in prav tako odveč navesti vse nastope, ki so pomenili njen vzpon vse do

angažmaja v milanski Scali, saj je o tem naš dnevnik že na široko poročal, posebno v članku intervjuju minulega februarja. Raje zabeležimo njeno delo v zadnjem času in si ustvarimo sliko o ritmu življenja, ki ga ima v opernem in koncertnem ambientu priznan pevec.

Po uspehi krstni uprizoritvi Nove opere «Al gran sole carico d'amore» v milanski Scali preteklega aprila z Jankovičovo v eni od solističnih vlog, so maja meseca to opero snemali na radiu v Kölnu v isti pevski zasedbi in s istim dirigentom, toda ob spremljavi orkestra in zbora tamkajšnjevega rada. Junija je bila Jankovičeva v Bologni za izvedbo Rossinijeve opere «Svilena leste» in nato v Benetkah kot solistka v Beethovenovi Simfoniji št. 9, ki so jo izvajali na Trgu sv. Marka tudi v koreografski zamisli. Izvedbo so ponovili avgusta v veronski areni pred nič manj kot trideset tisoč poslušalci oziroma gledalci.

Nova delovna doba se je za Noro Jankovič pričela ta mesec s koncertom v auditoriju Foro Italico v Rimu na otvoritvenem večeru letošnje javne sezone Italijanske radiotelevizije, na sporedu je bila koncertna izvedba opere «Ariane et Barbe-bleue» Paula Dukasa, ki jo je RAI seveda tudi registrirala. V preteklih dneh si lahko srečal Jankovičovo v Trstu zaradi vaje za bližnji koncert Glasbene matice, že jutri pa bo v Veroni, kjer pripravljajo opero «Falstaff» Antonia Salierija. Ob koncu tedna spet v Trstu za generalno in koncert v Kulturnem domu, nato ponovno v Verono, kjer bo prve dni novembra premiera omenjene opere. Temu bo sledil nastop, na katerega je Jankovičeva upravičeno ponosna: v Bologni bo debitalna v zahtevni vlogi Carmen v istoimenski Bizetovi operi in to v izvirniku. Na vrsti je nato Petrarssjeva opera «Il cordovano» v Firencih, in še bi lahko naštevali nastope in mesta, saj se vabila vrstijo v takem ritmu, da so se začeli datum nastopov že križati in mora Jankovičeva zaradi tega kako ponudbo odpovedati.

Na koncertu v Kulturnem domu bo Nora Jankovič pela De Fallovo zbirko «Siete cancones populares españolas» na Martinuccijsko lirsko pesnitve «La canzone dei ricordi».

De Falla je najizrazitejši španski skladatelj našega stoletja (umrl je leta 1946). Njegova dela slonijo na nacionalnih glasbenih prvinah, so po izrazu moderna in sodijo po vrednosti na evropsko raven. De Falla je začel komponirati pod vplivom impresionističnega sloga in si je pri tem prizadeval, da bi špansko folklorno motiviko, ob kateri se je navdihoval, oplenitil z blestajočo glasbeno obliko pripovedi, ki je vsekakor nikdar ne zabreda v populizem, pač pa razvija zelo osebno pristop do filma — kar se bo v nadaljnjih Pavlovičevih filmih še jasneje videlo.

Tudi Vatroslav Mimica je z «Dogadjajem» (1969) poskušil bolj ljudsko pripoved po začetnih cinetičnih filmih: v filmu pa fabula ni dovolj povezana z režiserjevim pripodobnim željami.

Veljka Bulajić «Vlak bez vozno reda» (1959) se nam izkaže predvsem kot pozen poskus jugoslovanskega filma v neorealističnem smisu: takojšnji povojni film ki jo je na začetku stoletja popolnoma izpodrinila opera. Tako je Martucci kot pianist in dirigent seznanjal občinstvo s klavirskimi in simfoničnimi deli klasičnih in romantičnih mojstrov, kot skladatelj pa je posvetil posebno pozor-

MARCO CESSALI

PORZUS-DUE VOLTI DELLA RESISTENZA

«Porčinj - dva obraza odpornosti» - Knjiga je izšla v založbi La Pietra v Milano

V poljudni izdaji in štirinajstih poglavjih ter z bogato dokumentacijo in primerno analizo družbenih silnic, nam avtor knjige Porzus (Porčinj) — dva obraza odpornosti, oživlja znane dogodke v zvezi z napadom garibaldincev na poveljstvo «Osoppo». 7. februarja 1945, neke med Fojo in Ahtom na območju Porčinja v Furlaniji, ko je bilo pobitih 17 o-sopovcev. Dogodek, ki je še petnajst let po vojni razburjal politične duhove Italije in bil predmet političnih spekulacij italijanske reakcije v boju proti naprednemu delavskemu gibanju.

Italijansko odporniško gibanje po kapitulaciji fašistične Italije, je v Furlaniji nedvomno doseglo veliko razsežnost, ki je hkrati imelo močno poudarjeno socialno obelje. Če kje, za Italijo velja ugotovitev v uvodu knjige, da sta razredni boj in narodno-svobodilna vojna v Italiji šli vzporedno, največkrat se stapljali, večini pa tudi spopadli, velja to za Furlanijo.

Italijansko odporniško gibanje po kapitulaciji fašistične Italije, je v Furlaniji nedvomno doseglo veliko razsežnost, ki je hkrati imelo močno poudarjeno socialno obelje. Če kje, za Italijo velja ugotovitev v uvodu knjige, da sta razredni boj in narodno-svobodilna vojna v Italiji šli vzporedno, največkrat se stapljali, večini pa tudi spopadli, velja to za Furlanijo.

De Fallova in Martinuccijska kompozicija bosta na sobotnem koncertu zavzemali večji del sporeda, poleg njiju pa bomo kot uvodno točko poslušali Simfonijo v g-duru Christopha Willibalda Glucka. Gre za eno redkih Gluckovih zgolj instrumentalnih skladb, saj je znano, da je bil to prvenstveno operni skladatelj in da je z nekaterimi svojimi operami izvedel v šestdesetih in sedemdesetih letih 18. stoletja znamenito operno reformo. Gluckova instrumentalna produkcija sega v njegovo mladostno obdobje, verjetno v čas, ko je študiral v Milano in mu je bil učitelj Giovanni Battista Sammartini. Tu je Gluck spoznal odlike in hibe tedanjega italijanskega opernega stila in se seznanil z italijansko instrumentalno glasbo. Zato kažejo italijanski vplivi tako njegove sonate za dve violini in bas kot vrsta simfonij, ki jih nastavlja nekateri devet, drugi štirinajst; vsekakor gre za skladbe, ki so pisane po shemi «sinfonie», to je operne uverture; nekatere med njimi so prav gotovo uverture k operam, ki jih je Gluck napisal v Milano, a so se nam izgubile.

JANKO BAN

revije

MLADJE 19

Revija «Mladje» za literaturo in kritiko, ki izhaja v Celovcu (glavni urednik Florian Lipuš, odgovorni urednik Avgust Malle), prinaša v svoji 19. številki celovito zanimivih in kvalitetnih prispevkov najpomembnejših današnjih koroških kulturnih ustvarjalcev. V njih so zrealizirani tragična stvarnost koroških Slovencev, pa tudi njihova življenjska sila. Florianu Lipušu je dogodek 14. nov. 1974, ko so »neznani streljci« streljali na slovensko hišo in pritrtili na vrtni ograji listek z napisom «Slovenska svinja, vse vse meno ne pozabi tega. Nacionalna koroška osvobodilna armija», navdahnili pretresljiv in obsesivni sestavek «Lahko smo vesele». Pavel Zdrovc piše o treh pomembnih publikacijah o gradščanskim Hrvatim iz leta 1974, Florian Lipuš se dotično obletnicam na robs z naslovom Koroški Slovenci 1975, Janko Messner objavljajo Gustav Januš, Olga Vouk, Franc Serajnik, Valentin Polanšek, Joži Turk (prvič). Obsežen je prikaz del koroškega dramaturga in pisca Petra Turinija.

Čitajte

«DAN»

jo. Ta dva obraza italijanskega odporništa sta bila tu najbolj prisotna. Osnovni razlog temu je bila socialna struktura furlanskega odporniškega gibanja. V garibaldinskih enotah so bili predvsem delavci in revni furlanski kmetje.

Garibaldinske enote so v Furlaniji nastale takoj po kapitulaciji Italije septembra 1943 in se kmalu razrasle v brigade in nato v divizijo «Natisone». Hkrati so se na terenu ustanovile udarne skupine GAP (Gruppi d'azione partitica), ki so se tudi povezovale v terenske bataljone in brigade. Te skupine so delovale v začetku leta 1945, se je italijanska buržoazija ob pomoči zapadnih zaveznikov uspešno utrdila na oblasti, sprožil plaz, ki je garibaldince, KPI in politične ter moralne vrednote odporništa pripeljal na začetno klop. Z junija 1945 je poveljstvo divizije «Osoppo» sprožilo sodni postopek proti storilec dejanja v Porčinju. Sledile so aretacije, zasliševanja, procesi, na katerih so nastopili celo fašisti in obtoževali garibaldince kot navadne kriminalce. Razbesnela se je politična kampanja reakcije, v kateri je bil uporabljen ves arsenal historičnega antikomunizma iz hladne vojne. Po dolgi preiskavi in zavlačevanju se je prva faza procesa zaključila 6. aprila 1952 v Luki (Lucca) z obsodbo 36 obtožencev na 777 let ječe. Obtožba veleizdaje je bila zavrnjena, ker sodelovanje s Titovo vojsko, ki je bila zaveznika, ni bila izdaja. Javni tožlec se je proti razsodbi v Luki pritožil in ponovno zahteval obsodbo zaradi veleizdaje tudi za voditelje garibaldinske divizije «Natisone». Pritožilo so se tudi svoji ubitih. Tako je prišlo do novega procesa marca 1954 v Firencih, ki se je končal 30. aprila 1954 z dodatno obsodbo voditeljev divizije «Natisone». Ker je bila obtožba veleizdaje tudi tokrat zavrnjena, se je javni tožlec ponovno pritožil na Vrhovno sodišče, ki je razveljavilo razsodbo v Firencih in sklenilo, da se mora vršiti nov proces v Perugi. Amnestija z 11. julijem 1959 je preprečila nov proces in šele v prvih mesecih 1960 so se procesov zapla vrata velikih »osopov« procesov o zadevi Porčinj (Porzus). Medtem so mnogi preživeli dolgo leto v zaporu, nekateri pa se za zaporo izognili z begom v tujino.

Kljub taki razredni diferenciali, ki je v Furlaniji preprečevala enotno linijo italijanskega odporništa pod okriljem CLN, je po ustanovitvi oboroženih enot «Osoppo» in predvsem na pobudo komunistov, prihajalo do enotnih poveljstev «Garibaldi» in «Osoppo». Vendar pa so bile politične razlike tako močne, da je ta združitev bila kratkotrajna. Nasprotno je prihajalo do neprestanih trenj in konfliktov in celo do oboroženih spopadov med enotami «Osoppo» in garibaldinci. Te konflikte in spopade so povzročili osopovci, ki so vršili tudi tajne likvidacije garibaldincev in političnih ljudi iz vrst naprednega gibanja. Za vsem tem je stalo politično vodstvo «Osoppo», ki je s tem skušalo oslabiti garibaldince in prevzeti vodstvo odporništa v Furlaniji. Močan vpliv na to politiko so imeli tudi anglo-ameriške in italijanske (badoljevske) vojaške mislije, ki so na tem področju imele posebne naloge: preprečiti povezavo in sodelovanje z garibaldinci in ustvariti močan obrambni vid proti revolucionarnim vplivom jugoslovanskega osvobodilnega gibanja. «Osoppo» naj bi to nalogo imel in obenem »bratil« vzhodne meje Italije.

Skladno s to politiko je «Osoppo» navezal številne stike in razgovore s fašisti, enotami X. Mass in končno tudi z Nemci. Namen teh razgovorov je bil sporazum o nenapadanju (medtem ko je «Osoppo» napadal garibaldince), o razmejitvi zasebnih območij, o določenih oblikah sodelovanja itd. O tem avtor navaja številne dokumente, ki zgovorno pričajo o sodelovanju «Osoppo» s fašisti in nemškimi okupatorji. Do kje so šli ti razgovori, do kakšnih se sporazumov je prišlo, nam bo morda avtor razkril v naslednji knjigi, ki jo objublja v kratkem in v kateri bo objavil nove materiale, ki bodo še bolj obogatili politični kontekst, v katerem so se izvršili dogodi v Porčinju. Vendar so že ti podatki, do katerih je tedaj prišlo garibaldinsko vodstvo, izbili sodu dno. Šlo je za izdajstvo in sodelovanje s sovražnikom. Zato je federacija KPI v Vidnu sprejela sklep o likvidaciji vodstva «Osoppo». Zbran je bil poseben oddelek z okoli 100 garibaldincev z nalogo, da to izvrši. Avtor podrobno opisuje vse poteke operacij, ki se je zaključila 7. februarja 1945 z zavzetjem poveljstva divizije «Osoppo» in z aretacijo vseh pristojnih članov štaba. Uspešno je zbežati le Aldo Briccu, ki je bil do ločen za novega poveljnika divizije namesto De Gregorija, ki je odhajal na novo dolžnost. Pri begu je bil Aldo Bricco težko ranjen. Našli so ga slovenski partizani in odpravili v eno od bolnic IX. korpusa, kjer je ozdravel in vojni preživel. Razen »vch, je bilo 17 ustrelenih. Med njimi tudi Elda Turchetti Wanda, ki se je takrat nahajal v štabu divizije «Osoppo», znana fašistična špijka, ki jo je celo londonski radio v svojih emisijah označeval za nevarno.

Vsed vojne situacije je resnično o dogodku v Porčinju počasi prodrla. Širile so se različne ne-

jasne verzije in med njimi se je najprej razširila vest, da so osopovce ustrelili slovenski partizani. Vest seveda ni imela nobene osnove. Kmalu je posegel vmes CLN, ki je imenoval komisijo, da zadevo razišče in ugotovi, kaj je na stvari. Konservativne meščanske sile v CLN so takoj zašle ustilne ugodno priliko, da bi zadevo izkoristili proti garibaldincem in naprednim silam odporništa. Tako so se že začele razpletati okoli zadeve Porčinj (Porzus) razne mahinacije in načrti za napad na delavsko gibanje. Ker v času vojne in ilegali ni bilo štetih možnosti, se je takoj po vojni, ko se je italijanska buržoazija ob pomoči zapadnih zaveznikov uspešno utrdila na oblasti, sprožil plaz, ki je garibaldince, KPI in politične ter moralne vrednote odporništa pripeljal na začetno klop. Z junija 1945 je poveljstvo divizije «Osoppo» sprožilo sodni postopek proti storilec dejanja v Porčinju. Sledile so aretacije, zasliševanja, procesi, na katerih so nastopili celo fašisti in obtoževali garibaldince kot navadne kriminalce. Razbesnela se je politična kampanja reakcije, v kateri je bil uporabljen ves arsenal historičnega antikomunizma iz hladne vojne. Po dolgi preiskavi in zavlačevanju se je prva faza procesa zaključila 6. aprila 1952 v Luki (Lucca) z obsodbo 36 obtožencev na 777 let ječe. Obtožba veleizdaje je bila zavrnjena, ker sodelovanje s Titovo vojsko, ki je bila zaveznika, ni bila izdaja. Javni tožlec se je proti razsodbi v Luki pritožil in ponovno zahteval obsodbo zaradi veleizdaje tudi za voditelje garibaldinske divizije «Natisone». Pritožilo so se tudi svoji ubitih. Tako je prišlo do novega procesa marca 1954 v Firencih, ki se je končal 30. aprila 1954 z dodatno obsodbo voditeljev divizije «Natisone». Ker je bila obtožba veleizdaje tudi tokrat zavrnjena, se je javni tožlec ponovno pritožil na Vrhovno sodišče, ki je razveljavilo razsodbo v Firencih in sklenilo, da se mora vršiti nov proces v Perugi. Amnestija z 11. julijem 1959 je preprečila nov proces in šele v prvih mesecih 1960 so se procesov zapla vrata velikih »osopov« procesov o zadevi Porčinj (Porzus). Medtem so mnogi preživeli dolgo leto v zaporu, nekateri pa se za zaporo izognili z begom v tujino.

Ko avtor podrobno opisuje poteke procesa in njegove politične implikacije in aspekte, v svojih ugotovitvah med drugim pravi: «Posebna značilnost procesa je bila, da proti partizanom in gapištom niso nastopili samo bivši fašisti in svoji ubitih, temveč krščanska demokracija osebno z vsemi svojimi zavezniki... politični ljudje, člani in predstavniki krščanske demokracije... Bili so tudi njeni zavezniki... na eni strani številni duhovniki na čelu z visokim cerkvenim dostojanstvom, na drugi avtentični fašisti, nekateri mučiteli, znani federali ali kapitan »repubblica«, do Maria Pasquellini in Valeria Borghesea». Ko daje krščansko oceno obrambe (ki je bila defenzivna, ugotavlja: «Povsem drugačno politično in pravno vrednost bi imela obramba, če bi garibaldinska poveljstva prevzela neposredno in posredno vajaško odgovornost (za storjeno dejanje o.p.), ker v vojni situaciji imajo ta dolžnost sprejeti tudi najbolj težke odločitve in jih izvesti. Vendar pa je ta linija obrambe, ki bi pomenila odtujen protinapad, bila pogumna in dosledna, bila v nasprotju z defenzivno in kompromisarsko politiko, pristojo v nekaterih krogih KPI».

Treba je priznati, da se je avtor potrudil dati celovito podobo dogajanj s precejšnjim smislom za njihovo kritično presojo in vrednotenje. Posebno zanimiva je njegova družbena kategorizacija udeležencev in interesov, ki so jih izražale posamezne družbene strukture. Razredni značaj konflikta je dokaj dobro prikazan, čeprav pogrešamo globljo zgodovinsko oceno politike odporništa, ki je pogojevala kompromise in omejevanje cilje, politike, ki je nujno uresničevala razredni boj. Ne morem se pa strinjati z nekaterimi ocenami, ki jih daje avtor, ko obravnava odnose s slovenskim osvobodilnim gibanjem in o takoj imenovanem slovenskem vprašanju. Z lahkim srcem in ne da bi se poglobil v problematiko »slovenskega vprašanja«, nas obtožuje nacionalizma in šovinizma, kar naj bi isto porajalo na nasprotni (italijanski) strani. Naše zahteve po Benški Sloveniji označuje kot poseganje po tujem ozemlju. Predno se je avtor opredelil za tako oceno naše politike, bi moral vedeti, da se je mali slovenski narod stoletja boril proti tujemu nacionalizmu in šovinizmu ter za svoj narodni obstoj. Bil je v vsej svoji zgodovini vedno žrtev tujeega nacionalizma in šovinizma. Ne da bi danes postavljali vprašanje Benške Slovenije je vendar treba reči, da je slovenski narod še v vojni, ker je bil napaden in zasvožen. Boril se je za osvoboditev in združitve vseh Slovencev v skupno domovino. V Benški Sloveniji živijo Slovenci in zato nam to ozemlje ni bilo tuje. V vojni smo imeli vsi zakonito pravico zahtevati poslednji kosček slovenske zemlje. Ali bo avtor sposoben kdaj to resnico sprejeti?

BRANKO BABIČ

ZAKLJUČEN FESTIVAL V SORRENTU

Jugoslovanski filmi za italijansko kritiko

Predvajali so 8 filmov iz novejšje jugoslovanske produkcije, 15 retrospektivnih del pa veliko risank in drugih kratkih filmov

(Naš dopisnik poroča)

SORRENTO, oktobra. V Sorrentu, blizu Neapla, je bilo letošnje vsakotletno srečanje italijanskega filma s tujim kinematografičnim, posvečeno jugoslovanskemu filmu. Za številne jugoslovanske goste je bilo prikazanih nekaj novjših del italijanskega kinematografije, predvsem pa je bilo prikazanih veliko jugoslovanskih filmov za italijansko kritiko. Žal filmi niso bili prevedeni s ponatisnjenimi podnaslovi, pač pa s projekcijo prevoda na posebnem traku, tako da filmi ne bodo krožili — kot bi bilo zaželeno — po vsej Italiji, če kdo ne bo poskrbel za njihov ponovni uvoz.

Prisotnim kritikom se je vsekakor nudila priložnost, da spoznajo 8 filmov iz novejšje jugoslovanske produkcije, 15 retrospektivnih del, pa veliko risank in drugih kratkih filmov.

V selekciji novjših del se je opazila marsikaka pomanjkljivost, ki so jo organizatorji upravičili z dejstvom, da so filme izbrali pred puljskim festivalom. Tako je prišlo do paradoksa, da ni bilo filma, ki je zmagal v Pulji, Zizičeve «Kučke» in prav tako Djordjevičevega «Pavla Pavličevica», ki je dobil nagrado jugoslovanske kritike, pa nekateri eksperimental-

nih del režiserjev Zafranovića in Gilića.

Med prikazanimi filmi nas je posebno zadovoljilo zadnje delo veterana Franceta Štiglica, «Povest o dobrih ljudeh». Kot prejšnji režiserjev film «Pastirci», je tudi to starostno delo med najprejšeji režiserjevi rezultati. Štiglic se v obeh primerih poslužuje ljudsko uveljavljene literature, ki jo vendar preobrazi v čisto filmsko melodramo. Film na splošno ni bil sprejet z navdušenjem, morda zaradi »neangaziranosti« in »komercialnosti«. Čeprav ne vidimo v njem »modela« za jugoslovanski film, ki bi menda potreboval drugačnih usmeritev, se nam vendarle zdi to »izjemno« uspešno.

Poznali smo že (in smo o njem tudi pisali) film Krsta Papica «Predstava Hamleta u Mrduši Donjo», odlično uporabo gledališnih igre za pripovedno izraženo metaforo o oblasti.

Posebno zanimiv je tudi slovenski film Matjaža Klopčiča «Strah», ki pa se nam je ob ponovnem gledanju zdel manj uspešen od prejšnjih del odličnega režiserja: v novem filmu je vsak posnetek zgrajen v odvisnosti od »metafore«, tako da je film navezuden manj bogat v proizvajalju pomenov, kot prejšnji režiserjevi.

Ostala dela v selekciji so bila: Zdravka Velimirović «Derviš in smrt», o katerem smo že pisali lazi iz Pulje, avtorjanski (preveč) uporno v lastno spretnost delo Misse Radivojevića «Testaments», Vladimir Tadeja «Hitler iz našeg sokaka», drug »avantgardni« proizvod — Rajka Gilića «Kud puklo da puklo», pa spektakel Zdravke Mitrovića «Užička republika».

Tudi v retrospektivi smo pogrešali veliko del in seveda režiserjev (Makavejeva, Žilinka, Pogčnik, Kozomoro in Mihića, Hanzekovića itd.). Težko je namreč organizirati resno retrospektivo s tako omejeno izbiro filmov, ki je morala »zastopati« vse republike in vsakovrstne smeri. Vsakega režiserja je tako zastopal en sam (razen veterana in predsednika srca) Franceta Štiglica, katerega smo videli tudi retrospektivno delo «Balada o trobenti in oblaku». Včasih je bila tudi izbira filma malo posrečena, kot v primeru Djordjevičevega «Jutra», kajti to je edini režiserjev film, ki je že krožil po italijanskih kinematografih.

Posebno zanimivi deli, na katerih lahko danes gledamo pravilne (tudi na podlagi nadaljnje opusa avtorjev), sta bili Živojina

(Nadaljevanje na 6. strani)

IZPULILI SO MU ZOB IN MOŽ JE SHODIL

Pet let je bil privezan na invalidski voziček

Medicina, ki včasih dela čudeže, včasih tudi odpove. In tudi največji strokovnjak, celo cela vrsta specialistov lahko pogreši. Le tako bi si mogli razložiti primer pacienta, ki je bolehal že poldrugeto desetletje, se že 5 let premikal le na invalidskem vozičku, ker ga noge niso držale, in povsem ozdravel, ko so mu izpuli dva zoba. Iz zobozdravniške ambulante, kamor so ga pripeljali na vozičku, je stopil sam. To je primer Steva Sušnjaka z Reke.

«Sam ne morem verjeti, da sem spet zdrav, da spet lahko hodim prav s solznimi očmi Stevo Sušnjak, ki nadajuje. Bil sem že izgubil sleherni upanje in se vdal v usodo, ki ga bilo več zdravnikov, ki mi ne bi ponavljali eno in isto: «Ni ti pomoči!»

Najnovejša Sušnjakova zgodba, ozdravitev, se je začela takole: «Pred 15 dnevi sem čutil hude bolečine v nogah in v mišicah desnega ramena. V trenutku mi je desna roka obnemogla. Poklical sem sektorskega zdravnika dr. Karabajičevca, ki me je v sredo, 15. oktobra, zvečer obiskala. Me pregledala, vendar ni mogla pomagati, pač pa mi je dala le pomirjevalni prašek in napotnico za zobozdravnika. Naslednjega dne ob 8.20 zjutraj sem bil že v splošni bolnišnici «Braća dr. Sobola». Toda tu me niso mogli zadržati in zdravnik me je poslal v Reko, kjer je že leta zvenelo v ušesih, da zame zdravila ni, da mi ni pomoči, pač pa da moram stalno vaditi in trenirati, se kakor koli premikati. Ker v bolnišnici ni bilo postelje, sem na hodniku v svojem invalidskem vozičku čepel in jokal ob bolečin. Ob 10.45 pa me je na naglo hudo zabolelo zob. Vztrajal sem vse do 15. ure 40 minut. Ko nisem več zdržal, sem prosil, naj bi me z avtomobilom Rdečega križa odpeljejo k zobozdravniku. In moji prošnji so ugodili...»

«Ob tri četrti na siri mi je zobozdravnik izpuli prvi zob in zgodil se je čudež. Iz leve noge, ki me je toliko bolela, so bolečine izginile. Noga, ki je bila prej tako rekoč mrtva, je kar poskočila in se mi začela tresiti. Občutil sem spet, da je moja. V obeh sem hkrati tudi čutil solze sreče. Začel sem kričati, da moja noga spet deluje, da jo lahko premikam. Zdravnik mi zaradi močnega silnega razburjenja ni dovolil, da gledam svojo tresčo se nogo. Nato mi je izpuli še drugi zob. In tedaj se je isto zgodilo z desno nogo. Tudi bolečine na desni strani telesa so izginile. Srce mi je kar skakalo od silnega razburjenja. Poljubil sem zobozdravnika,

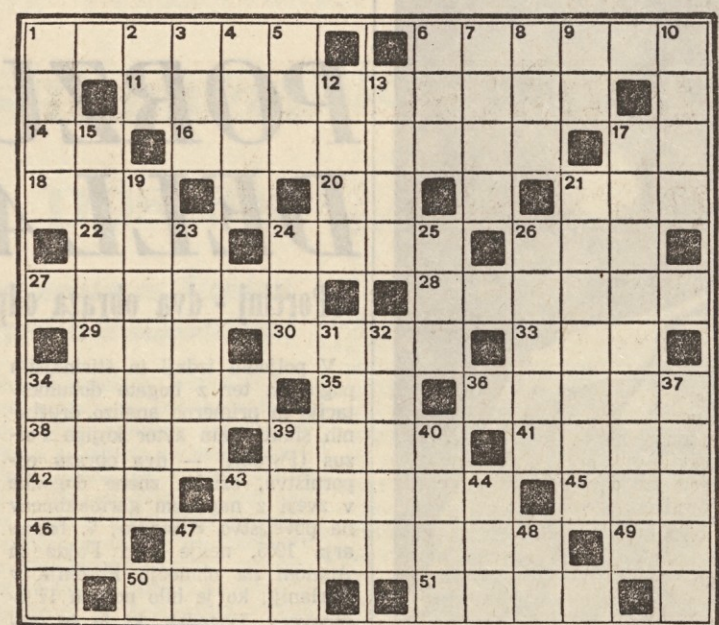
ga objel še z večjim ognjem kot bi bil objel mater ali očeta. V dvajsetih minutah mi je rešil življenje.»

To je zadnja zgodba, zgodba rešitve, hkrati pa zgodba, katere se nima znanstvene razlage. Vsekar Stevo Sušnjak hodi, se premika, zatiruje celo, da je zdrav kot še nikoli prej. Kaj pa prva zgodba, ona žalostna izpred nekaj let?

Stevo Sušnjak je prvič zbolel leta 1964. «Vzelo» mu je levo stopalo. Zdravniki, ki so ga zdravili, so po dolgih analizah in pregledih in tudi po konzultacijah izrekli hudo diagnozo: distrophia muscularis progressiva. To se pravi napredujoča mišična okrnjevanje. Toda Stevo Sušnjak je kljub temu še živel kolikor toliko normalno življenje, pa čeprav se je njegova invalidnost večala. Prišel pa je 12. februar 1971. leta, ko je prišlo do naslednjega udara. Ko je zjutraj odhajal kot čuvaj v čistilnico nafte, mu je že prizadeto levo stopalo odpovedalo. Napravil je le dva koraka, se na mestu zavrtel in padel. Leva noga mu je povsem odpovedala. Sedeli so mučni dnevi, tedni, meseci. Od bolnišnice do bolnišnice, in sicer na nevrologijo na Reki, na ortopedski oddelku v Kraljevi, v terminalno zdravljenje v Lipiku. Poleti 1971 so ga iz Kraljevice odpustili. Zdravnik mu je rekel: «Ni ti pomoči, čemu bi zasedal v bolnišnici mesto, ki bi moglo služiti kakemu drugemu pacientu, ki bi mu zdravniška nega mogla pomagati. In ko mu je neki mlajši zdravnik v Lipiku «napovedal» celo amputacijo obeh nog, da se reši groznej del telesa, je poskusil tudi samomor.

Te dni pa se je, kot sam ugotavlja, zanj začelo novo življenje. Njegove noge, ki so bile še večkrat mrtve, kot dve poleni, so spet zdrave. Stevo Sušnjak spet hodi. Ko so v zvezi s tem primerom vprašali za mnenje dva zdravnika, se ne eden ne drugi ni hotel izreči. Dr. Boris Domic, ravnatelj ortopedskega oddelka v Kraljevi, je med drugim rekel: «Ne vem, kaj bi vam rekel. Kar koli bi sedaj človek rekel, bi bil dvopenen meč. Po vseh medicinskih načinov mišičnjaka je šlo za napredujočo mišično okrnjevanje, za distrophia muscularis progressiva. To pa se tudi s takšnim stresom ne more ozdraviti. Toda če Stevo Sušnjak hodi, bi bilo neumnost trditi, da ne hodi. To pa ponavljam, da je bila njegova bolezen ugotovljena na vseh ravneh. Toda kje človek ne pogreši?»

KRIŽANKA in naši ljudje

Rešitev križanke v torek

VODORAVNO: 1. zaključuje pismo, 6. objava, informacijski list, 11. Italijanov sosed, 14. italijanska glasbena nota, 16. ki se vede v skladu z moralnimi, družabnimi pravili, 17. Kranj, 19. nekdanji turški naslov za častnike in uradnike, 20. Anton Ocvirk, 21. ameriški pesnik in pisatelj (Edgar Allan), 22. tržaški športni klub, 24. pripadniki plemena Kečua v Peruju, 26. vprašalni prislov, 27. reka v Sibiriji, 28. položaj stanje, veljava, 29. žabji glas, 30. tuje moško ime, 33. ime avstralskega atletičarja, 34. vsakokratno stanje atmosfere, 35. pijača starih Slovanov, 36. Jezusov tožilec (Poncij), 38. italijanska fašistična republika, 39. dobiti, 41. poljski umetnostni zgodovinar (Vojeslav), 42. tvoja v italijanski, 43. kanal, 45. delna osnova, 46. središče vrtenja, 47. celoten, občen, vsesplošen, 49. medmet, 50. korist, 51. brezbarven plin.

NAVPIČNO: 1. drobna luknjica v snovi, 2. Dušan Janjanič, 3. količinska mera, 4. moško ime, 5. mednarodni dogovorjen signal v stiski, 6. borba, 7. trska, 8. Ko so v zvezi s tem primerom vprašali za mnenje dva zdravnika, se ne eden ne drugi ni hotel izreči. Dr. Boris Domic, ravnatelj ortopedskega oddelka v Kraljevi, je med drugim rekel: «Ne vem, kaj bi vam rekel. Kar koli bi sedaj človek rekel, bi bil dvopenen meč. Po vseh medicinskih načinov mišičnjaka je šlo za napredujočo mišično okrnjevanje, za distrophia muscularis progressiva. To pa se tudi s takšnim stresom ne more ozdraviti. Toda če Stevo Sušnjak hodi, bi bilo neumnost trditi, da ne hodi. To pa ponavljam, da je bila njegova bolezen ugotovljena na vseh ravneh. Toda kje človek ne pogreši?»

«Ne vem, kaj bi vam rekel. Kar koli bi sedaj človek rekel, bi bil dvopenen meč. Po vseh medicinskih načinov mišičnjaka je šlo za napredujočo mišično okrnjevanje, za distrophia muscularis progressiva. To pa se tudi s takšnim stresom ne more ozdraviti. Toda če Stevo Sušnjak hodi, bi bilo neumnost trditi, da ne hodi. To pa ponavljam, da je bila njegova bolezen ugotovljena na vseh ravneh. Toda kje človek ne pogreši?»

JUGOSLOVANSKI FILMI

(Nadaljevanje s 5. strani)

blike, ki nas spominja na Gernijeve filme.

Ostali filmi v retrospektivi so bili predvajani predvsem kot predstavniki proizvodnje posameznih republik. Med njimi je bil tudi film Jožeta Babica iz leta 1960 «Vesela», pomembna etapa slovenskega filma. Ostala dela v tej skupini pa so: Tame Jančiča «Crni biseri», Miroslava Stamenkovića «Vuk sa prokletje», Karolija Vička «Parloga», Fedorja Škubonje «Izgubljena olovka», Stoleta Jankovića «Partizanske priče», Velimira Stojanovića «Zle pare», pa dva morda precej manj znana: makedonsko delo Kirila Cenevskoga «Crno seme», ki teži k precej po površni formalni uglavnosti, in hrvaški film Branka Bauerja «Lčeme u lice», pomemben, kolikor je leta 1963 uvažal zanimive socialne teme, a v zgradbi konvencionalen.

Kot vsako leto, se je festival zaključil z nagradovanjem v neapeljskem gledališču San Carlo. Posebna nagrada je šla v spomin Viktoriu De Sica. Zlata sirena je bila podeljena Francetu Štiglicu, nagrada Enzo Freatroslavu Mimici, nagrada Roberto Paolella Miši Radivojeviću, nagradi za igralca Mileni Dravić in Ljubisi Samardžiću, posebne medalje pa Dušanu Vukočiču za zagrabiščo šolo ter organizatorjema festivalov Milutinu Coliću in Draganu Janjaniću. Za prihodnje leto je organizator Gian Luigi Rondi najavil srečanje ne več z eno kinematografijo, pač pa s kinematografijami združene Evrope (poleg katerih bo vsaka doslej zastopana kinematografija prikazala en film).

horoskop horoskop horoskop horoskop horoskop

OVEN (21.3. do 20.4.) Nudi se vam možnost, da se ekonomsko utrdite in tudi sicer poslovno uveljavite, vendar tega ne boste zmogli, če se ne boste na to tudi strokovno in psihično pripravili. Edinstvena prilžnost. Sledite ključu svojega srca, pa čeprav ne bo lahko. Glavobol.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Več energije in pobude z vaše strani. Tudi odgovornost boste morali prevzeti nase, pa čeprav bodo plodove dejavnosti pobrali drugi. Sedanja uspehi pa se vam bodo izplačali kdaj pozneje. Dobili boste neprijetno vest, ki bo pa razčistila neko zadevo.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Z veliko previdnostjo in še večjo dobro voljo boste težavno položaj tako dobro utrdili, da se vam v bližnji bodočnosti ni bati niti težav, niti neuspehov. Verjetno boste doživeli nekaj novega na čustvenem področju. Popažite na zdravje, ki ni najboljšo trdnost.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Bodite bolj taktični, rešite tudi diplomatski, ker si boste s tem utrdili pot v kroge, kamor bi si še pred nedavnim ne bili upali niti misliti. Pazite pa, da vas prvi uspeh ne zavede. Pa tudi prvi uspeh v ljubezni se ni dokaz popolnega uspeha. Nervoza.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Če boste vse svoje poslovno življenje in vse delovanje tako podrobno ocenjevali kot ste počeli zadnje dni, ne boste prišli nikamor. Vreči se bo treba v tok in pravilno usmerjati dejavnost. Rezultati ne bodo izostali.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) V začetku boste težko speljali, ker ste predložili pustili neke zadeve vnevar. Nato bo stvar stekla in rezultati so vam zagotovljeni. Ne računajte z izrednimi uspehi, posebno ne z velikimi dobitki. Veliko več uspehov bo v ljubezni in v javnem življenju. Utrujeni boste.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Nekateri vaše poslovne zadeve sepaajo. Morda ste temu krivi sami, morda pa zaradi interesiranih nasveti vaših sodelavcev. Skušajte razčistiti delovno okolje, da ne zabredete v hujše težave. Dobili boste darilo ali pismo, ki vas bo spravilo v dobro voljo. Prebavne moči.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Če ne boste zabrest v težave, boste nekoliko bolj previdni kot ste bili. Uveljavili se boste le tedaj, ko boste zavrhali rokave in bili bolj iniciativni kot ste bili doslej. Tudi neka oseba, ki vas ima sicer zelo rada, bo preizkusila vaše čustva. Nekoliko počitka.

RIBI (od 20.2. do 19.3.) V začetku tedna boste obupovali, na koncu tedna pa se veselili nad neverjetnimi rezultati. Ne bo pa vse to plod vaše vne in sposobnosti, pač pa srečanja in primerne sodelovanja. Nekdo, ki vam je blizu, bo z vami delil tudi materialno srečo.

VELJAVEN OD 19. DO 25. OKTOBRA 1975

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Privržani boste načrte za veliko delo. Priljubite nasvetom tistih, ki so vašo pot že opravili. Morda bi znali doživeti tudi majhen polom, pa ne bo hudo. Tudi če rezultati ne bodo veliki, nazadovale ne boste.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Kadar boste v najpovolnejšem položaju, boste še vedno le sredi poti. Kaže, da vam ni bilo usojeno zlahtka priti do uspeha. Ne računajte niti na pomoč, celo tistih ne, ki se vam vedno potujejo. Morda bo še največ pomoči iz domačih krogov. Neumestna ljubeznost.

STRELCE (od 23.11. do 22.12.) Vsa prenašena sklop bi vam škodoval. Ne zanašajte se na srečo, ki je niste nikoli imeli. Sedaj bi bila nervoza sploh škodljiva ali nevarna. V ljubezni pa boste imeli srečo, ker je nekdo pripravljen sprejeti tudi vaše napake. Počitka ste potrebni.

Maj v deželi Sovjetov

ODKRITJE SREDNJE AZIJE

Il-62 je neutrudno grmel v noč in z, za naše, zemeljske pojme velikansko hitrostjo, premagoval ogromne širjave in razsežnosti prostora pod nami na svoji poti proti prestolnici Sovjetske zveze. Čeprav smo ves dan nekako neplanirano preživeli v Taškentu, sem se spomnil še na neko podrobnost, ki jo velja omeniti. Med številnimi tuji turisti, ki smo v celoti zasedli veliki, novi hotel «Uzbekistan» v Taškentu, je bilo tudi izredno veliko turistov iz Grčije. Sprva sem se čudil, čemu prav pri Grkih takšno zanimanje za ozemlje, ki so ga sicer nekoč osvobodili čete njihovega velikega rojaka Aleksandra Velikega, toda kasneje sem razvozlati tudi to skrivnost. Tu, v Uzbekistanu in zlasti v Taškentu, živi veliko število beguncem iz grške državljanske vojne, torej Markosovih partizanov, ki so se morali po porazu umakniti iz domovine. In zdaj, ko v Grčiji spet vlada demokracija, so njihovi številni sodniki in znanci izkoristili možnost in jih prišli po dolgi desetletji izgnanstva obiskat v novo domovino.

Čas se je vlekel počasi, čeprav smo zlagoma dobivali nazaj tiste tri ure časovne razlike, ki vlada med Moskvo in Taškentom. Misli mi niso dajale miru, vtisi so se kot

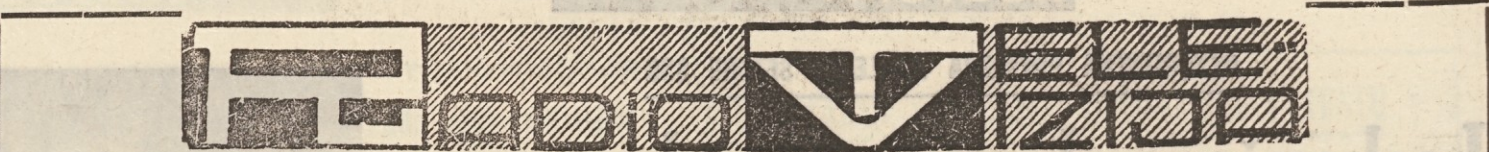
najbolj zavozlana vrva skušali razvozlati in poiskati neki končen in zaključen red. Toda to je težko in naporno. Vendar sem takrat, deset kilometrov visoko, neke sredi srednjeazijske majske noči, razmišljal približno takole:

Nekaj dni sem preživel na zemljepisnem območju, ki mu danes pravimo sovjetska Srednja Azija in je oddaljeno od nas, Slovenije, oziroma Ljubljane, kar za pet ur časovne razlike. Ali natančneje, prav čez Taškent teče 70 poldnevnik vzhodno od Greenwicha, medtem ko leži Ljubljana med 14 in 15 poldnevnikom. Od doma sem bil torej daleč kar za 55 poldnevniških dolžin, le-te pa prinašajo tudi časovno razliko petih ur.

Ko sem v mislih preletel karto Evrazije, se mi je naša ljuba, stara Evropa s teh azijskih meridianov zdela kot malo večji polotok Azije. Se več, začel sem razmišljati dalje in kljub svoji klasični (za evropske pojme) vzgoji, ki je temeljila na latinščini in starogrščini ter preučevanju in branju antične književnosti, filozofije in umetnosti, spoznavati, kako malo vemo mi, evropski ljudje, o kulturi in civilizaciji te Azije, o kateri imamo velikokrat čisto po krivici zaničljiv vzdevek «azijski» in s tem tudi «azijski kompleks». Morda nehoti celo kompleks manjvrednosti ob navideznem večvrednostnem kompleksu oholega, a negotovega Evropejca.

Kajti ta del Azije, katerega samo majhen kosček sem bil videl, je območje, polno nasprotij. Na tem območju so največja jezera sveta, nad njim se dvigajo snežni vrhovi, katerih višine se kosajo z Mont Everestom. Dalje se na tem območju razprostirajo puščave, katerih vetrovi so tako vroči kot arabski samum in tu leži tudi eden največjih ledenikov na našem planetu.

Skozi to območje teko velikanse reke Amu Darja in Sir Darja, tod pa so tudi izkopali doslej najdaljšo in največjo umetno reko na svetu — karakumski kanal, ki po-

NEDELJA, 19. OKTOBRA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

PRVI KANAL

- 9.30 Maša, Misijonski dan in Nedelja ob 12. uri
- 12.15 Kmetijska oddaja
- 13.30 DNEVNIK
- 14.00 Gost ob 14. uri: Danilo Mainardi
- 15.00 «Le cinque giornate di Milano»
- 16.00 Program za mladino: Sinoti Džingis Kana
- 16.40 Itari, simpatichi Braccio di ferro
- 17.00 DNEVNIK
- 17.20 Sportne vesti
- 17.40 Nagradno tekmovanje «UN COLPO DI FORTUNA»
- 19.00 REGISTRIRANA KRONIKA ŠPORTNEGA DOGODKA
- 20.00 DNEVNIK
- 20.30 IL LUNGO VIAGGIO
- 21.45 Sportna nedelja
- 22.40 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 15.00 Sportno popoldne
- 18.15 Registrirana kronika športnega dogodka
- 19.00 Sodnik, TV film
- 19.50 Sportni dnevnik
- 20.00 Laboratorij na Severnem tečaju, dokumentarec
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 Quello della porta accanto
- 22.00 Sedmi dan: Kulturne aktualnosti

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 9.00 Oh, Brontë: Jane Eyre, dramska nadaljevalanka
- 9.55 Otrška matineja: V 80 dneh okoli sveta in Biseri morja
- 10.45 MIR 75, proslava ob 30-letnici OZN, prenos iz Slovenje Gradca
- 12.20 LJUDJE IN ZEMLJA
- 13.20 POROČILA
- 15.30 Pisani svet, mladinska oddaja
- 16.25 Praktična oddaja o modi
- 16.35 POROČILA
- 16.40 Košarka: Zadar — Jugoplastika
- 17.20 Eskijska zima
- 18.20 Angleški barvni dokumentarni film
- 19.30 DNEVNIK
- 19.50 Tedenski gospodarski komentar
- 20.05 M. Kestner: GRUNTOVČANI
- 21.05 Islandija ni Koromandija, drugi del prtopisa
- 21.35 Odbojka: Jugoslavija — Madžarska, sledi športni pregled.

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 15.00 Beograd: Mednarodno srečanje v boksu
- 16.40 Košarka: Zadar — Jugoplastika, prenos
- 19.30 Otrški koteček
- 20.15 PUŠČAVSKI MOČERAD, celovečerni film
- 21.45 Odbojka: Jugoslavija — Madžarska, posnetek

TRST A

- 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.05 Slov. molitve; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Debusa; Godalni kvartet; 11.15 M. Leban: «Indijanci» mladinski orkestr; 12.00 Nabozna oddaja; 13.30 Glasbena skrinja; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Opretna fantazija; 16.00 Glasba in sport; 17.00 S. Lopez: «Giovannino», radijski orkestr; 18.30 Nedeljski koncert; 19.15 Folklor; 19.30 Zvoki in ritmi; 20.00 Sport; 20.45 Pratika; 22.00 Nedelja in sportu.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutrarnja glasba; 9.15 Orkestr; 9.30 Koncert na trgu; 10.30 Dogodki in odmevi; 19.45 Dvožanov ansambel; 11.30 Priljubljimino jutro; 12.05 in 12.50 Glasba po željah; 12.35 Zunanje politični pregled; 14.00 Plošče; 14.45 «La vera Romagna»; 15.15 Beuth glasba; 16.30 Sosednji kraji in ljudje; 16.45 Glasba po željah; 17.45 Občan pred mikrofonom; 18.15 Na sportnih igriščih; 20.00 Orkestr; 20.40 Sportna nedelja.

NACIONALNI PROGRAM

- 8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 9.00 Godala; 10.15 Mario Del Monaco;

TOREK, 21. oktobra

- 10.00, 14.10, 16.00 TV šola; 11.00 Velika šolska ura, prenos iz Kragujevca; 17.30 Kos. film; 17.40 R. Cortet: «Kits, poučna oddaja; 18.00 Obzornik; 18.15 Biseri morja; 18.45 Rokopis in faksimili; 19.30 Dnevnik; 20.05 Ljubljana je moje mesto; 21.10 L. Tolstoj: Ana Karenina; 22.00 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

- 19.55 Otrški koteček; 20.15 Dnevnik; 20.30 «Mihail Strogov», film; 22.00 Skrite poti mamil.

SREDA, 22. oktobra

- 8.10 in 10.00 TV šola; 17.20 Klovns Ferdinand; 17.50 Obzornik; 18.15 Mladi za mlade; 18.39 Vzgoja za samopravljanje; 19.30 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Cesta, ital. film; 21.50 Miniature; brata

KOPRSKA BARVNA TV

- 19.55 Otrški koteček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Kavkaška ujetni-

KOPRSKA BARVNA TV

- 19.55 Otrški koteček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Kavkaška ujetni-

KOPRSKA BARVNA TV

- 19.55 Otrški koteček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Kavkaška ujetni-

KOPRSKA BARVNA TV

- 19.55 Otrški koteček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Kavkaška ujetni-

KOPRSKA BARVNA TV

- 19.55 Otrški koteček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Kavkaška ujetni-

KOPRSKA BARVNA TV

- 19.55 Otrški koteček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Kavkaška ujetni-

KOPRSKA BARVNA TV

- 19.55 Otrški koteček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Kavkaška ujetni-

KOPRSKA BARVNA TV

- 19.55 Otrški koteček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Kavkaška ujetni-

KOPRSKA BARVNA TV

- 19.55 Otrški koteček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Kavkaška ujetni-

KOPRSKA BARVNA TV

- 19.55 Otrški koteček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Kavkaška ujetni-

PONEDELJEK, 20. OKTOBRA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

PRVI KANAL

- 12.30 Monografije
- 12.55 Tedenska informativna knjižna oddaja
- 13.25 Vremenska slika
- 13.30 DNEVNIK
- 14.00 Sedem dni v parlamentu
- 17.00 DNEVNIK
- 17.15 Program za najmlajše
- 17.45 Nemogoče prigode dečka Andrejčka
- 17.45 Program za mladino: Slike iz sveta
- 18.15 Toomai in Kala Nag; DECEK IN SLON
- 18.40 Fantastično potovanje
- 18.40 Italijanske kronike, Danes v parlamentu in Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 PROSTOR NA SONCU
- Theodor Dreiser je 1925 zaslovel s svojim delom «Ameriška tragedija». Postal je nato eden največjih predstavnikov ameriškega slovstva. Njegovo delo je bilo prevedeno v vse svetovne jezike. Leta 1931 je po delu napravil film Joseph von Sternberg, pozneje pa se je istega dela lotil George Stewen, ki je «Ameriško tragedijo» vse drugače obdelal
- 23.00 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 19.00 Sportni dnevnik
- 19.15 LE SPOGLIE DI POYNTON, četrto zaključno nadaljevanje
- 20.00 Gora Fudži: duh japonskega naroda, dokumentarec
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 Srečanja 1975: Eno uro z Ignaziom Buttittom
- 22.00 Koncerti ob svetem letu

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 8.10 - 10.00 - 14.10 TV ŠOLA: Slovinka, Od Cortine do Benet, Vloga Jugoslavije, Nemščina, Od Senja do Reke, Razvoj komunizma, Indijska vas itd.
- 17.20 MILLNE: MEDVEDEK PU
- 17.35 M. Voglar: Pridite v gledališče, serijska oddaja
- 17.50 Obzornik
- 18.05 Od zore do mraka: Podmornica 822
- 18.40 Studij na univerzi: jezikoslovje
- 19.30 DNEVNIK
- 20.05 Ibsen: NORA — drama beogradske TV
- 21.30 Kulturne diagonale
- 22.00 Kratka filma ORFEJ in ZEBLJI
- 22.15 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 19.40 Biseri morja: Metulji v koralnih grebenih
- 20.15 DNEVNIK
- 20.30 Bitka za ranjenje, dokumentarna oddaja
- 21.15 Črno mesto, dramatisiran roman
- 22.15 Zabavno - glasbena oddaja z Lidijo Kodrič

ŠPORT SPORT SPORT

ODBOJKA

Na evropskem prvenstvu

Jugoslavija v Skopju premagala Italijo s 3:1

Zmaga domačinov je bila povsem zaslužena

SKOPJE, 18. — Pred več kot 3 tisoč gledalci je Jugoslavija pri moških v prvem dnevu letošnjega evropskega odbojkaškega prvenstva v izredno pomembni tekmi, ki je verjetno odločala o uvrstitvi v finalno kolo, premagala Italijo s 3:1 (12:15, 15:3, 15:10, 15:12).

Srečanje je bilo dokaj živčno, saj sta se obe ekipi zavedali pomembnosti osvojenih točk. V kakovosti igre je prišlo pri obeh sesterkah do velikih preobratov, vendar pa so Italijani, razen v prvem nizu, vedno popustili prav v odločilnih trenutkih, potem, ko so si prej priborili že kar lepo vodstvo. Izjema je bil drugi set, v katerem so domačini delali s svojimi nasprotniki kar so hoteli.

Obe moštvi sta zaigrali zelo borbeno in sta pokazali vrsto zelo lepih potez. Pri tem pa so le prednjačili Jugoslavlani, ki so izpeljali nekaj izvrstnih taktičnih zamisli, predvsem pa jim je treba priznati, da so znali tudi v težkih trenutkih zbrati svoje moči in pokazati sad svojih letošnjih res temeljnih priprav.

Pri Italijanih lahko pohvalimo to, da so se skoraj ves čas borili zelo srčno, zamerimo pa jim, da so prav tedaj, ko bi morali najbolj skrbno varovati svojo prednost, zagrešili več karoličastih napak, pustili so se znesti in to je bilo zanje usodno.

Možnosti Italije, da bi se po tem porazu uvrstila v finalno kolo so se zelo zmanjšale, nasprotno pa so domačini storili pomemben korak naprej, saj bi morali zdaj premagati le še Madžare, glede na to, da je zmaga nad Poljsko, ki je svetovni prvak, praktično skoraj nemogoča.

Poljski so danes premagali Madžare s 3:0 (15:7, 15:12, 15:7). Se postavi «plavih» in «azzurrov»: ITALIJA: Nannini, Montorsi, Martino, Greco, Dall'Olio, Negri, Giovannana, Nencini, Mattioli, Lanfranco, Salemmi, Di Coste.

JUGOSLAVIJA: Bogoević, Boričić, Matjašević, Lozančić, Vračar, Bošnjak, Lukač, Jelić, Elezović, Grbić, Dobijć, Gvozdenović.

Sodila sta Sovjet Vinogradov in Francoz Ravanne.

V ženskem delu tekmovala so Jugoslavanke v prvem kolu odpravile zahodne Nemke s 3:1.

V odbojkaškem prvenstvu mladink je sinoci v Dolini Breg premagal Julio s 3:1.

HOKEJ NA LEDU

V tekmi drugega dela jugoslovanskega prvoligaškega prvenstva v hokeju na ledu je ljubljanska Olimpija premagala zagrebški Medveščak z 9:0 (4, 2, 3). Ljubljancani so slavili visoko zmago kljub temu, da so nastopili kar brez štirih članov prve postave.

TENIS

NA TURNIRJU V BARCELONI

Panatta v finalu proti Švedu Borgu

BARCELONA, 18. — Italijan Adriano Panatta se je uvrstil v finalno mednarodnega teniškega turnirja v Barceloni, veljavnega za 1976.

ŠAHOVSKA PANORAMA

(Nadaljevanje s 7. strani)

izkoristi.

23... Te7 29. Lc4 Lg7 30. Te3 Se5 31. Lb2 Lg6 32. Ld2 Sf7 33. Lg7: Kg7: 34. Se5 b5?

Nova slabitev, ki olajša nalogo belega. Po 34... Td8 bi bila zmaga belega zelo preobratna.

35. Lf3 Td8 36. H4 H6 37. Tf2 a5 38. Tc2?

Boljšje je 38. Kh2.

38... T8e3 39. T2e2 Sd6 40. h5? Izredno slaba poteza, po kateri ni za belega teoretične poti k zmagi. Pravilno je 40. Td3.

40... Lh7 Kuvertirana poteza. Bele figure so prikovane k obrambi kmeta e4, tako da ima črni konj prosti polji e5 in g5, Čehov je že hotel predlagati premirje vendar je nadaljeval partijo saj bi v primeru zmage delil s Kočevim 1. in 2. mesto. Lep primer športnega duha, ki krasi mladega šampiona.

41. Td3 Sf7 42. Kh2 Se5 43. Td6 Td7 44. T2d2 T8d8 45. Td7: Td9: 46. Td7: Sd7: 47. Kg3 Kf6 48. Kf4

Beli je uspel aktivirati kralja, vendar pa kmetje kraljevega krila ne morejo napredovati, ker črni na danskem krilu prav tako lahko napreduje.

48... Lg8 49. Sd1 Se5 50. Le2 b4 51. Sb2 c5 52. Sd3 Sd3: 53. Ld3: a4??

Odlučna napaka. K remiju je voljo 53... c4! 54. e5 Ke7, 55. bc 4 a4 56. Ke3 a4 57. Kd4 b5 58. Lb1 Lh7! 54. e5 Ke7 55. b4 Ld2: 56. a5 c4. Na 56... Ld5 gre 57. Le4.

57. Le4 c5 58. Ke3 Le4. Na 58... b3 zmaga 59. a6 c2 60. Kd2.

59. Ld3 Ld5 60. g4 b3 (60... Ke6 61. g5) 61. a6 Ke6 62. g5 Ke6: 63. g6 Kf6 64. a7 La8 65. Lc4 in črni se vda.

Komentar Silvo Kovač

BENEŠKI DNEVNİK

O ANTROPOGEOGRAFSKIH ZNAČILNOSTIH BENEŠKE SLOVENIJE

Zanimivo predavanje prof. Barbine na benečanskih kulturnih dnevih

Demografski razvoj Beneške Slovenije od 16. stoletja do danes

S predavanjem prof. Guida Barbine o antropogeografskih značilnostih Beneške Slovenije so se v petek začeli v Špetru tretji Benečanski kulturni dnevi.

Začetne slovesnosti in predavanja se je udeležilo veliko ljudi, kar kaže, da bodo letošnji kulturni dnevi imeli prav toliko uspeha kot prejšnji ali celo še več. Pomen te pobude je ob začetku prikazal odgovorni za center Nedizja prof. Pavel Petricig, ki je poudaril, da je namen centra vzpodbujati objektivno, znanstveno spoznavanje benečanske stvarnosti, kar bo Beneški Sloveniji omogočilo, da bo polno živega kot skupnost na stičišču dveh kultur.

Organizator letošnjega ciklusa predavanj arh. Valentin Z. Simonitti pa je poudaril, da ta predavanja niso nekaj popularnega, ampak zahtevajo od poslušalstva dokaj veliko mero zavesti in pripravljenosti na živje. Gre za skoraj interno formalno delo, zaradi česar je visoka udeležba toliko bolj razveseljevala.

Predavatelj prof. Barbina, ki je po stroki lingvistični geograf, je svoja izvajanja začel z razlago moderne geografije, ki skuša predvsem pokazati ravnotežja med človekom in okoljem, ravnotežja, ki so odvisna od stopnje organiziranosti ljudij v skupnosti.

Nato je opisal geološke in morfologične značilnosti Beneške Slovenije, pri čemer je poudaril, da so tla najprimernejša v Nadiških dolinah, medtem ko so ostali predeli Benečije bolj kraški. Konfiguracija tal je povzročila tudi, da so naselja v Benečiji pretežno na dveh kotah, v dolini ter na terasah na višini 500-600 m nad morjem. Ugodna tla so omogočila zgodnjo naseljenost, saj kaže, da je bilo to ozemlje že v neolitu dokaj kompaktno naseljeno.

Nato je predavatelj orisal demografski razvoj od 16. stoletja do danes. Opozoril pa je, da je bila skupnost zelo kompaktno strukturirana, kar dokazuje upravnna ureditev v času avtonomije. Imeli smo pravo hierarhijo centrov, v kateri je vsako naselje našlo svoje mesto. V tem stoletju se je z močnejšim izseljevanjem predvsem iz manjših centrov na višji legi ta hierarhija podrla, kar ima hude posledice na celotno gospodarstvo. Če je bilo v preteklosti gospodarstvo Beneške Slovenije sicer arhaično in nedozrelo za inovacije, je bilo vendarle popolno in samostojno, medtem ko je danes postalo povsem odvisno od zunanjih faktorjev.

Benečanska skupnost je sicer imela stalne konflikte tudi z beneško oblastjo, vendar se je položaj poslabšal predvsem v avstrijskem obdobju, ko je Avstrija prodala zasebnikom skupna zemljišča. Tako Avstrija, kot pozneje Italija, nista pokazali nobenega razumevanja za

specifične značilnosti te pokrajine, že liberalna Italija pa je začela vcepljati v ljudi prepričanje, da je slovenstvo nekaj protidržavnega. Gospodarska odvisnost pa je začela načenjati kompaktnost skupnosti.

Nato je predavatelj omenil še današnje stanje. Poudaril je, da želni urbanistični načrt nikakor ne ustreza potrebam Beneške Slovenije, da pa ima skupnost veliko prilžnost za ustvarjanje novega ravnotežja med ljudmi in okoljem v gorski skupnosti. Ta pa bo lahko pozitivno delala samo, če bo upoštevala težnje in potrebe krajevne prebivalstva, ne pa, če bo izvajala zunanje direktive. «Vse pobude, ki ponovno ustvarjajo zavest skupnosti, lahko prispevajo v ponovnem ustvarjanju porušenega ravnotežja med ljudmi in okoljem, med človekom in skupnostjo», je svoja izvajanja sklenil prof. Barbina.

Po predavanju se je razvila dolga in zanimiva debata, ki je zajela številne današnje probleme Beneške Slovenije in ki je dala prof. Barbini ponovno prilžnost, da je poudaril pomen organizacije in kompaktnosti skupnosti, ki edina lahko omogoči njen skladen razvoj v interesu celotne družbe. Z. G.

razprava o raznih vprašanjih, ki so jih v zadnjem času sprožili predstavniki posameznih svetovalskih skupin. Sledila bo razprava o zakonskem osnutku, ki vnaša nekaj sprememb v deželni proračun za tekoče poslovno leto. O novi normi bo poročal svetovalec Biasutti (KD). Nadaljnji zakonski osnutki se nanašajo na področje lova in ribolova, na kulturne dejavnosti in na nove finančne posege iz deželnih razpoložljivosti za razvoj ronškega letališča.

Sestava deželnega odbora za usklajevanje prometa

Deželni odbornik za splošna vprašanja Coloni je s posebnim odlokom imenoval člane deželnega odbora za usklajevanje prometa v Furlaniji - Julijski krajini. Odbor, ki mu predseduje pristojni odbornik Cocianni, sestavljajo dr. M. Cassar, arh. E. Sagna, dr. B. Sardi, Lucijan Volk, dr. R. Bergamasco, R. Lodi, L. Gant, R. Campaner, S. Tremul, C. Bravo, dr. F. Trebbi, A. Rossi, S. Tavoschi, ing. U. Poletini, prof. G. Angioletti, dr. A. Colombo, ing. E. Morteani, C. Sartori, ing. O. Schinditz in dr. F. Spagnoli. Mandatna doba bo trajala tri leta.

V torek seja deželnega sveta

V torek se bo ponovno sestel deželni svet. Na dnevnem redu bo

VESTI Z ONSTRAN MEJE

DOGRADITEV ITALIJSKEGA ŠOLSKEGA CENTRA V KOPRU

V šoli tudi znanstveni kabinet, knjižnica in telovadnica

V Kopru so v zaključni fazi obnovenih del italijanskega šolskega centra. V njem bo imela italijanska narodna skupnost osnovno šolo, gimnazij in otroški vrtec. Polovico sredstev je dala koprška občinska skupščina, drugo polovico pa predvsem republiška skupščina. Prenovljena šola bo imela med drugim tudi znanstvene kabinete, knjižnico in telovadnico.

TUJI NOVINARJI V KOPRU

Skupina stalnih tujih dopisnikov, akreditiranih v Beogradu, ki je na študijskem obisku v Sloveniji, je včeraj dopoldne obiskala Koper. Za

POMEMBNO ODKRITJE V POSTOJNSKI JAMI

Raziskovalci kraških podzemskih lepov so po večletnih prizadevanjih odkrili v Postojnski jami 600 metrov dolg rov. S tem jim je pravzaprav uspelo razvozlati neznanko podzemnega toka reke Pivke med Postojno in Planino. Gre za predele, v katere še ni stopila človeška noga in ki s svojo lepoto ne zaostajajo za že odkritimi predeli Postojnske jame. Seveda bo potrebno še precej časa, da bodo rov dokončno raziskali in seveda tudi proučili možnosti za tako imenovano turistično izkoriščanje. L. O.

danes ob obali

KINO

KOPER: ob 10.00 — Jugoslovanski — DOLINA MIRU; ob 16. 18., in 20.00 — ameriški — KRALJICINA OGRICA.

IZOLA: ob 10.00 — domači — DEČEK IN VIOLINA; ob 16.00 in 18.15 — ameriški TRIMAST POLICA; ob 20.30 — italijanski — MOSKOST.

SKOPIJE: ob 17.00 in 20.00 — ameriški — KAJ TE OČKA PUSČA SAMO.

PIRAN: ob 10.00 — ameriški — JUNAČKI RISANEGA FILMA; ob 16.00 in 18.00 — ameriški — MOZ Z VZHODA; ob 20.00 — italijanski — EMIGRANT.

PORTOROŽ: ob 20.00 — filmsko gledališče — SLAMNATI PSI

TRGOVINE

Na obali bodo delovale med sedmo in deseto uro samo še trgovine v Piranu, Portorožu in Luciji, v Izoli in Kopru pa so uknili delovne ure.

Piran: Samopostrežna NANOS na Zelenjavnem trgu, sadje - zelenjava

Koper: ob 14.30 prvenstvena tekma zahodne conske nogometne lige Koper - Litija.

Izola: ob 11.00 odbojkaška tekma republiške lige za ženske Izola - Forum.

Koper: ob 10.00 odbojkaška tekma republiške lige Koper - Vič.

Kovač

NOVI CENTER POHIŠTVA VAM NA RAZPOLAGO

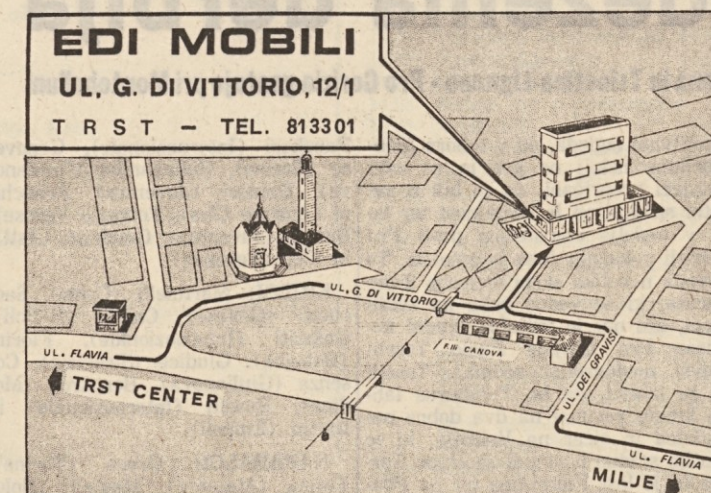
- serijsko pohištvo
- pohištvo po meri
- preureditve
- pohištvo za terase in vrtove

OBIŠČITE NAS

POSEBNI POPUSTI

TRST - Ul. S. Cilino 38 (pri cerkvi sv. Ivana) Tel. 54390

Na novo odprt velik salon pohištva

Vse za sodobno opremo ter stilno pohištvo - Izbrani artikli - DOBRE CENE

SERVIS IN GARANCIJA OD KVALIFICIRANEGA OSEBJA

Odkup rabljenega pohištva po godnih cenah

SPALNICE

DNEVNE SOBE

SPREJEMNICE

KUHNJE

VHODI

Mali oglasi

TRGOVINA s pritlikalimi in nadomestnimi deli v Terezijanski četrti išče vajenca - prodajalca, takojšnja zaposlitev, prednost znanje slovenščine/srbohrvaščine. Ročno pismene ponudbe poslati pošto ležeče «Patente 14521».

FRIZERKO išče nujno Stalno slovensko gledališče. Telefonirati v uradnih urah 734-265.

PRODRAM register - blagajno. Telefonirati 228-400 od 16. do 17. ure.

ISČEMO študentko «au pair» z odličnim znanjem francoskega jezika. Telefonirati na 774-177.

VSA ZAVAROVANJA - neugodno - življenjsko - požar - avto in ostala vama nudi SVAB C. AGENCIJA GENERALI Općine, Ul. Salici 1, tel. 211-489.

AUTOSALONE TRIESTE - CARLI VIRGILIO - 126 73, 127 74, 128 70-74, 1500 C 66, 124 coupé 5 m 68, 650 coupé 70, A 112 74, Citroen 1000 75, Fulvia coupé 67, 125 68, Opel 1000 tam. 70 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v Ul. Giulia 10 in Ul. Cologna 7.

«CITROEN» - mehanična delavnica Cavalli, tudi drugih avtomobilov v Ul. Rittmayer 4/a.

OBRABLJENE zlate predmete vseh vrst odkupujemo po najugodnejši kotaciji. Za gram računamo do 3 tisoč lir, v odvisnosti od vrste. DARWIL - Trst, Trg sv. Antona 4, prvo nadstropje.

čitajte PRIMORSKI DNEVNİK

KMEČKA IN OBRATNIŠKA POSOJILNICA V NABREŽINI

Tel. 200186

- sprejema hranilne vloge in
- nudi posojila po ugodnih obrestnih merah

NUDI VSE BANČNE USLUGE

Urnik: 8.30 — 12.30
16.00 — 17.00

Ob sobotah zaprto

svaže pražena kava = prihranek

Sveže pražena kava pomeni prihranek,

ker da več škodljivih

okusne in dišeče kave.

CREMCAFFÈ praži kavo vsak dan

in jo sproti vsak dan dostavlja

CREMCAFFÈ Vam daje vedno vse najboljše

Cremcaffè PRIMO ROVIS

Največja izbira surove in pražene kave v Trstu po najugodnejših cenah
DEGUSTACIJA: TRG CARLO GOLDONI 10 - Telefoni 793.735 - 750.575
PRAŽARNA: UL. PIGAFETTA 6/1 - Tel. 820.747 - Industrijska cone
PUNTO FRANCO VECCHIO Skladišče 10 - Tel. 29.210

ENEL

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA

DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO

ROMA - Via G. P. Martini, 3

OBVESTILO LASTNIKOM OBVEZNIC

Po izzrebanju, ki je bilo 13. oktobra 1975, ter v smislu zakonskih predpisov in ustreznega pravilnika bodo od 1. januarja 1976 vnovčljive:

a) Izplačljive obveznice

POSOJILA	Vse obveznice oštevilčenih «serij»
6% 1965-1985 I. emisija (Galvani):	10 - 24 - 49 - 65
6% 1966-1986 I. emisija (Pacinotti):	8 - 49 - 52 - 87 - 88
6% 1967-1987 (Right):	21 - 31 - 51 - 65 - 74
6% 1968-1988 I. emisija (Marconi):	12 - 20 - 67 - 83 - 89 - 117
6% 1969-1989 I. emisija (Ampère):	3 - 13 - 58 - 85 - 91 - 145
7% 1970-1985 (Faraday):	7 - 23 - 54 - 58 - 78 - 83 - 124
7% 1972-1987 (Edison):	13 - 25 - 30 - 53 - 89 - 104 - 113 - 114 - 149 - 152 - 177 - 225 - 227 - 289 - 298

POSOJILO	OBVEZNICE
6% 1965-1985 II. emisija:	po 500 oštevilčenih obveznic od 9871 do 10844
	po 1000 oštevilčenih obveznic od 95517 do 99814 in od 104797 do 106096

Obveznice se morajo predložiti v izplačilo opremljene s kuponi z zapadlostjo od 1. julija 1976 dalje. Vsota morebitnih manjkajočih kuponov se bo odštela od vsote dolžnega kapitala.

b) Denarne nagrade

Posojilo 7% 1973-1993 v znesku 400 milijard lir

osemsto denarnih nagrad po 1.500.000 lir, ki pripadajo obveznicam

št. 357501 in št. 910882

Nagrade bo izplačeval ENEL, Servizio Titoli, Via G. B. Martini, 3 - 00198 Roma, proti neposredni predložitvi ali pa preko banke, ustreznih odrezkov «C», odtrganih od matičnih obveznic z označenimi številkami obveznic, ki se ponavljajo v vseh 400 serijah ustreznega posojila.